

Maš tednik

Korošci

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Če potrebujete apno, ga še danes naročite pri zastopniku

Jožefu Blažaju

LETINA, pošta Šmihel pri Pliberku
Na željo takojšnja dostava na dom

LETO XV./STEVILKA 11

CELOVEC, DNE 18. MARCA 1965

CENA 2.— SILINGA

Mejnik v politični zgodovini Slovencev

Koroški Slovenci v jedru zdrav narod — izid deželnozborskih volitev je to potrdil

Deželnozborske volitve, za koroške Slovence brezdvomno najtežje izmed vseh volitev po letu 1953, odkar smo zadnjikrat nastopili s samostojno listo, so za nami. Pri volitvah smo dosegli uspeh, na katerega smemo biti Slovenci zares ponosni. Prvič že samo zaradi dejstva, da smo imeli pogum, nastopiti pri volitvah z lastno listo, a tudi zato, ker smo z listo uspeli.

V čem je bil pomen liste?

Znano je, da so bila že mesece pred volitvami pogajanja med predstavniki Avstrijske ljudske stranke ter Narodnega sveta koroških Slovencev. Pri razgovorih je bilo povedano, da bi bili Slovenci pripravljeni podpreti Ljudsko stranko pri deželnozborskih volitvah, ako prevzame na izgledno mesto svoje kandidatne liste s strani Narodnega sveta predlagano osebo. Za kandidata je bil s slovenske strani predviden dr. Reginald Vospernik. Na željo Avstrijske ljudske stranke je bil predlog razširjen na tri osebe, in sicer je Narodni svet še predlagal g. Ignacija Domeja, kmeta iz Rinkol pri Pliberku, ter živinozdravnika dr. Marka Dumpelnika. Zadnji je vodil skozi več let krajevno OeVP v Reichenfelsu v Labotski dolini, kot okrajni predsednik v veliko zadovoljstvo tamkajšnjega prebivalstva, ki se mu je za njegovo delo še prav posebej zahvalilo v strankinem glasilu OeVP. A tudi njega Avstrijska ljudska stranka ni bila pripravljena sprejeti na kandidatno listo na 13. mesto, kljub temu, da bi se morali Slovenci za to mesto šele boriti, koroški Slovenci bi se zadovoljili celo s 14. mestom. Vendar tozadevno v vrstah OeVP nismo našli razumevanja, kot tudi SPOe ni bila pripravljena prevzeti na izgledno mesto zavrednega Slovence iz vrst slovenske levice. Ta se je zadovoljila s 26., torej popolnoma brezizglednim mestom, saj so socialisti zastopani v koroškem deželnem zboru le z 18 mesti. Naša stran se s katerimkoli brezizglednim mestom ni mogla strinjati, ker si sodelovanja z večinsko stranko ne predstavljamo tako, da ji bomo dajali pod vsakim pogojem glasove, temveč ima sodelovanje samo smisel, ako upošteva večinska stranka manjšino tudi kot enakopravnega partnerja. Tega ni storila, zato od nas tudi glasov ni mogla pričakovati. Vedno bolj je prevladovalo v OeVP pred volitvami mnenje, da se bo stranki tudi brez Slovencev posrečilo dobiti 13. mandat, to pa na račun FPOe. OeVP bi bila kvečjemu pripravljena prevzeti na izgledno mesto z njene strani predlaganega Maksa Werniga iz občine Šmarjeta v Rožu. Z volilnim proglasom, ki ga je naslovil na Slovence med volilno borbo Wernig, je sam Ljudski stranki dokazal, zakaj za nas kot kandidat ni prišel v poštev. Oseba, ki nastopi proti Slovincem, ne more Slovencev v deželnem zboru zastopati, in če skuša Slovence nagovoriti tudi v domačem slovenskem jeziku.

Pri razgovorih z Ljudsko stranko je bilo tudi videti, da nam prisoja ta kvečjemu 2000 glasov. Ako bi torej Slovenci podprli pri teh volitvah OeVP pod vsakim pogojem, bi nam ob sedanjem izidu, ko ni dobila 13. mandata, celo očitala, da smo tega Slovence krivi in da nimamo več za seboj volilcev, ter da so Slovenci itak vsi socialisti ali pa titokomunisti. Prav pri volitvah v državni zbor l. 1962 so se v krogih Avstrijske ljudske stranke predvsem nacionalci trudili dokazovati, da OeVP s slovenske strani ni dobila veliko glasov, temveč od FPOe, oziroma si je volilce pridobila s svojim političnim delom — predvsem pa

4272 glasov za Koroško volilno skupnost

Koroški Slovenci zaupajo domačinom

V vseh krogih Koroške in Avstrije so z zanimanjem pričakovali izid nedeljskih deželnozborskih volitev na Koroškem in na Štajerskem; na Koroškem so prisodili tem „barometričnim“ volitvam še prav poseben pomen, ker je kazalo, da razni dogodki v deželi in na državni ravni ne bodo ostali brez odmeva pri deželnozborskih volitvah. Medtem ko je veljalo v vseh krogih za gotovo, da bo prišlo do sprememb v sestavo dosedanjega deželnega zbora (socialistom je pripadalo 18 mandatov, OeVP je imela 12 poslancev, FPOe 3 in komunisti enega) je bila s presenečenjem sprejeta vest, da se na razdelitvi mandatov nič ne spremeni. Socialisti so s pridobitvijo 7954 glasov spet najmočnejša frakcija v novem koroškem parlamentu (133.955 glasov), Ljudska stranka pa je pridobila samo 3069 glasov (89.523), medtem ko je na dvojezičnem

Zahvala g. Mirka Kumra volivcem

„Zbrali smo 4272 glasov, to je lepo in častno število. Vidi se, da ste glasovali tako, kakor vam je vaša narodna čast in vest velevala. Odločili ste se za narod. Za mandat sicer ni seglo, vendar glasovi niso bili proči vrženi. Združeni so v trden blok, ki ima svojo vago, katero mora javnost upoštevati. Pridobili smo si s svojim nastopom ugled tudi pri nasprotnikih.

Čeravno mi v deželnem zboru ne bo moč goče vas zastopati, bom vendar povsod, kjer bo prilika, zagovarjal pravice sloven-

naj bi prišli glasovi s strani mladih volilcev.

Ob takem naziranju, ki je prišlo na podoban način marsikdaj tudi pri pogajanjih s predstavniki OeVP do izraza, in sicer po zastopniku OeVP iz velikovškega okraja, je bilo jasno, da odločajo glede sodelovanja Ljudske stranke s Slovenci predvsem nacionalni elementi. Zato smo mnenja, da naj nosijo sedaj, ko do sodelovanja s Slovenci ni prišlo, vse posledice prav tiste osebe v OeVP, ki so to preprečile.

Izid volitev je potrdil naše pravilno zadržanje pri volitvah. Za nas ni moglo priti kaj drugega v poštev kot samostojen nastop. Ljudski stranki je bilo treba dokazati, da brez Slovencev ne more več v deželi resno napredovati ter da je dosegla svoj višek prav pri zadnjih državnoborskih volitvah, ko bi dobila 13. mandat, ako bi bile tedaj deželnozborske volitve, ter enega zastopnika več v koroški deželni vladi. Tedaj smo OeVP podprli tudi Slovenci.

Med volilno borbo je bilo slišati, da politika Narodnega sveta ni dosledna, ako podpre enkrat pri volitvah OeVP, drugokrat pa spet ne. To ne drži. Katoliško usmerjeni Slovenci smo sicer vedno podprli od leta 1949 naprej Avstrijsko ljudsko stranko v državni zbor ter pri volitvah državnega predsednika. Nikoli pa ne na deželni ravni. To se pravi, ne v deželni zbor, ne pri občinskih volitvah. To zadržanje se je izkazalo doslej kot pravilno ter smo bili koroški Slovenci tako zadovoljni z izidi volitev l. 1961, ko smo izvolili našega zastopnika v Kmetijsko zbornico ter z izidi občinskih volitev, ki so utrdile v številnih občinah položaj Slovencev, na najvidnejši način v Pliberku.

Tudi izid sedanjih volitev je potrdil pravilnost našega dosedanjega zadržanja. Dobili smo pri deželnozborskih volitvah

ozemlju deloma celo močno nazadovala. Svobodnjaška stranka je tokrat še bila v stanu držati svojih pet mandatov, s 36.493 glasovi, čeprav je izgubila 2232 glasov; tudi komunisti so padli s 7502 glasov za približno 200 glasov. Splošno-avstrijski trend k velikima dvema strankama je bil torej tudi v nedeljo opaziti. Tem bolj razveseljivo je dejstvo, da so Slovenci na listi „Koroške volilne skupnosti“ („Kärntner Wahlgemeinschaft“) KWG dobili 4272 glasov. Ta uspeh je še bolj tehten, če pomislimo, da koroški Slovenci po dvanajstih letih (leta 1953 je bila vložena zadnja slovenska lista za deželni zbor) moremo registrirati razmeroma močan prirastek slovenskih glasov. Leta 1953 je dosegla slovenska lista okoli 3850 glasov, to se pravi, da prirastek po dvanajstih letih znaša nad 10 odstotkov.

skih volivcev ter vam tako vračal zvestobo za zvestobo.

Zahvalim se vsem za glasove, oddane Koroški volilni skupnosti, sokandidatom in zastopnikom pa za poštivovalno in podrobno delo, brez katerega bi uspeh ne bil tako časten.

Naša vez pa je naš list „Naš tednik“, ki naj nas še naprej veže. V našem taboru je elita koroških Slovencev! Ostali bomo našim vzorom tudi v bodoče zvesti. S pravico in resnico se najdalje pride.“

4272 glasov, medtem ko se na strani večinskih strank glede razdelitve mandatov nič ni spremenilo. OeVP ni dosegla svojega cilja, to je 13. mandat, medtem ko so socialisti utrdili številčno svoj položaj. Izidu primerni so bili tudi komentarji v avstrijskem časopisju:

„Kleine Zeitung“ z dne 16. marca 1965

„Mit 4200 Stimmen, die auf die Kärntner Wahlgemeinschaft entfielen, wird etwa jener Stand bestätigt, der beim letzten Wahlauftritt der slowenischen Bevölkerungsgruppe bei der Landtagswahl 1949 zu verzeichnen war.“

„Die christlichen Slowenen haben mit ihrer Liste den Beweis erbracht, daß sie einen stabilen Wählerstock besitzen, den auch eine Großpartei wie die OeVP, bei künftigen Entscheidungen nicht mehr wird ignorieren können. Keine Partei kann es sich leisten, bei Wahlentscheidungen auf 4000 sichere Wähler zu verzichten. Dies dürfte für die OeVP die Lehre dieses Wahlganges gewesen sein, soweit er das zweisprachige Gebiet betrifft.“

„Salzburger Nachrichten“ z dne 16. 3. 1965

„In den erwarteten Grenzen hielt sich das Stimmkapital der Christlichen Slowenen, die unerhörte Anstrengungen unternommen hatten, um auch den letzten slowenischen Wähler an die Urnen zu bringen. Das beweisen vor allem die Stimmstimmen im ganzen Land. Es gibt kaum eine Gemeinde auch im rein deutschsprachigen Teil Kärntens, in der nicht wenigstens eine slowenische Stimme aufscheint... Die slowenische Liste hat in vielen Südkärntner Gemeinden der VP erheblich Stimmen entzogen, vereinzelt auch die SP geschwächt.“

„Neues Österreich“ z dne 16. 3. 1965

„In den Parteisekretariaten der steirischen SPÖ und der Kärntner ÖVP wird nun eine eitrige Gewissensforschung einsetzen, um — soweit das überhaupt möglich ist — festzustellen, welche Gründe für die Misserfolge verantwortlich waren. Die

Slovinci! Slovenke!

Pri deželnozborskih volitvah je bilo oddanih za Koroško volilno skupnost 4272 glasov. Narodni svet koroških Slovencev se zahvaljuje vsakemu volilcu posebej za zaupanje, ki ga je izkazal pri nedeljskih volitvah vsem slovenskim kandidatom naše liste. Kljub temu, da nihče ne bo koroških Slovencev zastopal v koroškem deželnem zboru, bo vsakemu izmed kandidatov dana vsepovsod možnost, da se bo zavzel za interese našega človeka ter narodne skupnosti, kjerkoli bo naš narod ogrožen ter bo potrebna pomoč posamezniku. Na kulturnem, gospodarskem ter političnem polju je nešteto možnosti, da postavimo svoje sposobnosti in idealizem v prid našim volilcem.

Beseda zahvale pa tudi kandidatom samim, predvsem g. Mirku Kumru. Kot se je uveljavil s svojim nastopom in delom v pliberški občini, tako je pomagal utrditi ugled Slovencev v deželi in Avstriji ter preko njenih meja sedaj kot nositelj slovenske liste. Prepričani smo, da bo mladina ta nesebični idealizem posnemala ter rasla ob takih trdnih in bojevitih ter pred slovenskim narodom in našo zgodovino tako čistimi značaji, kot je to naš Mirko Kumer. Rasla bo v osebnosti, na katere bo smel biti slovenski narod upravičeno ponosen.

Lep zgled nesebičnosti ter slovenskega idealizma pa so dali predvsem naši zastopniki ter slovenski visokošolci in Koroška dijaška zveza. Pristrčna hvala vsem. Le s skupnimi močmi smo mogli pri volitvah doseči tako lep uspeh, ki nas obvezuje za bodočnost.

Narodni svet koroških Slovencev

ÖVP konnte ihre Position nicht verbessern; sie kann dafür nicht einmal die Tatsache verantwortlich machen, daß ein Teil der Slowenen eine eigene Liste aufstellte.“

„Die Neue Zeit“ z dne 16. 3. 1965

„Die christlich-slowenische Liste der Kärntner Wahlgemeinschaft hat mit rund 4200 Stimmen mehr erreicht, als ihr zugemutet wurde.“

„Die Presse“ z dne 16. 3. 1965

„Bei der ÖVP herrscht Enttäuschung, bei den Sozialisten Genugtuung, bei der Freiheitlichen Erleichterung... Die ÖVP hätte noch nie so große Chancen gehabt, aus ihrem Getto von zwölf Mandaten auszubrechen. Die Sozialisten bangten zweifellos um das 18. Mandat. Mit Erleichterung wurde bei der FPÖ registriert, daß zwar Stimmenverluste gegenüber 1950, aber Gewinne im Vergleich zur Nationalratswahl 1962 verzeichnet werden konnten.“

Demgemäß waren auch die Kommentare der Spitzenpolitiker der ÖVP merklich gedämpft. In Wien sprach man am Montag schon von der Notwendigkeit gewisser Reorganisationsmaßnahmen, um die Schlagkraft der Partei im südlichsten Bundesland zu verstärken.“

„Tiroler Tageszeitung“ z dne 16. 3. 1965

„Die Kärntner OeVP hat die Bedeutung der slowenischen und nationalen Gruppen in Kärnten falsch eingeschätzt. Mit Rücksicht auf die Nationalen, die jedoch, wie die Wahlen am Sonntag zeigten, weiterhin der FPOe verbunden bleiben, hatte man es abgelehnt, den christlichen Slowenen ein sicheres Mandat auf der OeVP-Liste einzuräumen, so daß diese mit einer eigenen Liste kandidierten, deren 4000 Stimmen der Volkspartei genau auf das 13. Mandat fehlten, das sie anvisiert hatte.“

„Süd-Ost Tagespost“ z dne 17. 3. 1965

„In den politischen Diskussionen dieser Tage wird auch immer wieder die Frage gestellt, wieso (Nadaljevanje na 5. strani)

Politični teden

Po svetu . . .

PEKING PROTI MOSKVI

Več sto kitajskih študentov in dijakov kakor tudi več tujih študentov v Pekingu, se je v ponedeljek preteklega tedna zbralo pred sovjetskimi veleposlaništvom in demonstriralo proti zadnjim dogodkom, ki so se odigravali v Moskvi med protiameriškimi demonstracijami. To je prvi primer takih demonstracij proti sovjetski vladi, odkar je izbruhnil spor med Pekingom in Moskvo.

Dne 4. marca so kitajski in severnovietnamski študentje demonstrirali pred ameriškim veleposlaništvom v Moskvi, in sicer zaradi ameriških zračnih napadov na Severni Vietnam. Pri teh demonstracijah je prišlo do težkih izgredov. Demonstrante so razgnali šele tedaj, ko je nastopilo 700 moskovskih policajev in vojakov. Pri tem je bilo več kitajskih študentov ranjenih.

Zaradi tega vmesnega dogodka je zakričal ves kitajski tisk „Poglejte, kaj se je zgodilo v Moskvi ob demonstracijah pred veleposlaništvom Združenih držav Amerike. Sovjetski vojniki in policaji so brutalno in barbarsko preprečili študentom demonstracije, ker so hoteli izraziti svoje ogorčenje zaradi zadnjih letalskih napadov na Severni Vietnam.“

Kitajci so šli celo tako daleč, da so zahtevali, da bi se morali Sovjeti zaradi teh pripetljivostij oprustiti. Poleg tega so Kitajci protestirali, češ da je bilo 7 od 9 ranjenih študentov, ki so jih pripeljali v bolnišnico, že naslednji dan odpuščenih domov, ne da bi jim nudili zadostno zdravniško pomoč.

BONN BO PRIZNAL IZRAEL

Iz Bonna poročajo, da želi Zahodna Nemčija vzpostaviti diplomatske odnose z Izraelom. Dalje ne bo Zahodna Nemčija več dajala Egiptu gospodarske pomoči. To je izjavil vladni govornik bonnske vlade von Hase v ponedeljek v imenu zveznega kanclerja prof. Erharda. Izjavo je von Hase prebral zbranim novinarjem in jim istočasno povedal, da je ta ukrep posledica obiska Walterja Ulbrichta v Egiptu.

Korak zahodnonemške vlade je bil popolnoma nepričakovan. Prvotno so menili, da bo odločitev padla šele čez nekaj dni.

V izjavi je nadalje rečeno:

- vsako nadaljnje zблиževanje med Egiptom in Vzhodno Nemčijo bo imelo za posledico protikupe;

- vsako vplivanje na zahodnonemško politiko na Bližnjem Vzhodu, posebno z ozirom na Izrael, bomo v prihodnje zavrnili;

- bonnska vlada ne bo več sodelovala pri finansiranju druge etape egiptovskega petletnega načrta;

- dalje de bo več dajala zahodnonemška vlada Egiptu denarne pomoči, niti ne bo zajamčila kupčij privatnih družb z Združenim arabsko republiko;

- zahodnonemški poslanik v Kairu, Georg Federer, se ne bo vrnil na svoje mesto v Egipt. Ta je trenutno v Bonnu.

ARABSKE DRŽAVE PROTI BONNU

Izjava zahodnonemške vlade, da hoče navezati diplomatske stike z Izraelom, je vzbudila vsem arabskem svetu silno ogorčenje in vročno diplomatsko dejavnost. V Kairu je Arabska liga sklicala izredno sejo 13 arabskih držav, medtem ko sta bila iz Bonna poklicana že iraški in jordanski veleposlanik, da bi poročala o kočljivi zadevi, ki je nastala v sporu Egipt - Zahodna Nemčija.

Predsednik Naser bo pri tem gotovo napel vse diplomatske strune, da bi dosegli skupno enotno bojno črto arabskega sveta proti Bonnu. Že sedaj je bilo razbrati iz radijskih in časopisnih razlag arabskega tabora, da bi navezava diplomatskih odnosov z Izraelom, privedla do skorajšnjega pravnega priznanja Vzhodne Nemčije.

Arabska liga je označila izjavo bonnske vlade o Izraelu kot „napadalo dejanje“ in je opozorila na v septembru lanskega leta storjeno odločitev vseh arabskih dežel, po kateri bi v slučaju navezave diplomatskih odnosov med Bonnom in Tel Avivom, arabske države pretrgale vse vezi z Bonnom.

Bonn pa je medtem že uradno sporočil ne le Egiptu, ampak tudi Izraelu svoj sklep, da hoče navezati diplomatske stike s Tel Avivom. Zahodnonemški zvezni kancler

prof. Erhard je že odposlal v Izrael člana „Bundestaga“ Kurta Birrenbacha kot izrednega odposlanca bonnske vlade. Politični opazovalci ne izključujejo možnosti, da bi se mogli pogovori med obema državama razširiti na splošna pogajanja o odnosih Bonn - Tel Aviv. Birrenbach je prispel na letališče v Tel Avivu čisto tajno. Sprejel ga je že tudi izraelski ministrski predsednik Levi Eshkol. Pogovori se bodo sukali tudi o ponovni dobavi nemškega orožja Izraelu, ki mu ga je Bonn nedavno ukinil na zahtevo Egipta.

Zdi se pa, da si v Arabski ligi niso vse članice soglasne v zvezi z izraelskim problemom. Tako je tunizijski predsednik Bourgiba, ki je ravno sedaj na potovanju po arabskih deželah, izjavil: „Na osnovi medsebojnega spoštovanja bi lahko živeli Arabci z Judi v dobrih odnosih.“ Bourgiba je dalje dejal, da je proti vsaki vojni, ki je samo sredstvo za doseg ciljev. „Kar sem tukaj rekel, pa naj ne pomeni, da bi me zato smatrali že za izdajalca, ali bi me moralo zato celo umoriti.“ je rekel Bourgiba na seji Arabske lige. Arabski nacionalni voditelj Al Kifah je namreč izjavil, da je vsakdo, ki je za mirno koeksistenco (sožitje) z Izraelom, izdajalec in bi ga morali zato spraviti s poti.

NEMŠKI PARLAMENT O ZASTARANJU

V zahodnonemškem parlamentu je bilo pretekli teden precej voharno. Poslanci v parlamentu so razpravljali o zastaranju vojnih zločinov. Pred poslanci je bilo pet predlogov, ki na različne pravne načine oblikujejo podaljšanje roka za zastaranje tudi po 8. maju.

Na prvem mestu je predlog poslancev, ki ga je podpisalo 50 krščansko demokratiških poslancev in po katerem bi rok zasta-

ranja podaljšali na 30 let. Drugi predlog socialistične stranke (SPD) je formuliral poslanec Jahn. Ta je zahteval podaljšanje zastaranja za uboje in genocid (rodomor) na podlagi sprememb, ki naj bi jih sprejeli v ustavi. V tretjem predlogu, za katerega se je izrekel tudi bivši kancler Adenauer, je podana zahteva, da se računa začetek zastaranja že z letom 1949, ko je bila ustanovljena Zahodna Nemčija, in ne z dnem nemške predaje leta 1945, tako da bi zločini zastareli šele leta 1969. Četrty predlog računa začetek zastaranja z letom 1955, ko je dobila Zahodna Nemčija samostojnost. V petem predlogu sta poslanca Krščansko-demokratske stranke (CDU) Güde in Kanka zahtevala ukinitve roka za zastaranje ubojev, storjenih iz narodnih, rasnih in verskih nagibov.

Nasprotniki zastaranja pa so šli tako daleč, da so izdali nacistični letak, ki so ga po pošti poslali vsem poslancem s ključkastim križem, na katerem je v znanem Hitlerjevem stilu natisnjeno: „Zvezni poslanci, ki poslušajo Tel Aviv in New York in ki glasujejo proti zastaranju nacističnih zločinov z 8. majem 1965, so obsojeni zaradi njihovega glasovanja pravomočno na smrt. Za izvršitev odgovorni: brigadni nadvodja (Oberbrigadeführer) zaščitnega področja III.“ S tem so hoteli poleg najhujše grožnje pokazati, da imajo nacisti v Zahodni Nemčiji tudi tajne organizacije, ki bi ta zadnji poziv morale izvršiti.

Kakor poročajo iz Bonna se je zahodnonemški parlament le odločil proti zastaranju vojnih zločinov. Tako se je večina poslancev v Bundestagu odločila za podaljšanje zakonske odločbe, na katere podlagi bi bilo mogoče preganjati nacistične vojne zločince tudi po 8. maju letos. Poslanci so sprejeli tudi stališče, da ugoden izid glasovanja v parlamentu (Bundestag) par dni prej o dveh načrtih zakona za preganjanje Hitlerjevih zločincev zagotavlja ustrezno odločitev.

. . . in pri nas v Avstriji

RAZOČARANI PRIVATNI UPOKOJENCI?

Kot je znano, je po večmesečnih težavnih pogajanjih (s številnimi vmesnimi prekinitvami) o zvišanju rent oziroma pokojnin zasebnim upokojemcem konec lanskega leta le prišlo v zvezni vladi in parlamentu do kompromisnega sklepa o 9-odst. povišanju teh mesečnih prejemkov z veljavnostjo od letošnjega januarja.

Zadeva je v začetku, t. j. takoj po objavi, izgledala še dokaj ugodna. A po preteku dobrih dveh mesecev so se pokazale precejšnje pomanjkljivosti nove uredbe. Prva je bila že ta, da ne stopi celotno (devetodstotno) povišanje takoj v veljavo, temveč le polovica (t. j. 4,5 odst.), medtem ko pride druga polovica v veljavo šele 1. julija.

Druga, še večja pomanjkljivost obstoji v tem, da nekateri zasebni upokojenci prejema po novi uredbi o zvišanju manj kot prej — in to v glavnem oni z nižjimi prejemki! Marsikdo med njimi se vpraša, zakaj ne bi bili delojemalci, ki so vsa leta svoje zaposlitve redno in vestno plačevali davke in sedaj vkljub veliki druginji prejema le prav nizko rento, kot rentniki oproščeni plačevanja davka! Kajti ta ali oni izmed njih je zaradi malenkostnega zvišanja rente prekoračil dosedanje davčno stopnjo in je razlika med novo in dosedanje večja, kot pa je povišek rente!

KJE JE DEJANSKA DEMOKRACIJA?

V zvezi s to negativno stranjo omenjenega povišanja stavijo še dodatno vprašanje: Ali res ne bi bilo mogoče izvesti tega črtanja davka ubogim rentnikom v državi, v kateri vidne osebnosti poleg svojih dobro plačanih službenih mest opravljajo še postranske službe in so vkljub temu za znaten znesek od svojih prejemkov oproščeni plačevanja davka? Tudi v takih slučajih bi bila praktična uveljavitev demokratičnih in moralnopolitičnih načel, katere tako radi vsepovsod poudarjamo, še posebno na mestu in potrebna. Saj vendar vsi uslužbenci, bodisi višji ali nižji, delavci ali nameščenci, delajo v korist naroda oziroma države — seveda vsak po svojih močeh in zmožnostih. Zakaj bi torej eden moral vestno plačati davek od vsakega prejetega groša, drugi pa (in to navadno tak, ki dobiva visoke mesečne prejemke) le malo ali celo nič?

O davka prostih, največkrat visokih prejemkih je bilo v javnosti in v tisku že dosti kritike na račun naših politikov oz. parlamentarcev, vendar, kot izgleda, dosedaj še

brez vsakega pozitivnega uspeha. Izgleda, da se resno nočejo lotiti rešitve te zadeve v smislu moralnopolitičnih načel niti oni politiki, ki se stalno pustijo „zmerjati“ kot zastopniki srednjega in tako imenovanega nižjega (delavskega) sloja naroda! Če bi to res bili, bi morali z vso odločnostjo vztrajati na tem, da se odločba (zakon) o predmetni davčni oprostitvi izpremeni po načelih pravičnosti v korist vsega naroda — vkljub temu, da bi bila pri nekaterih nekoliko prizadeta njih denarnica. A na žalost tudi tu drži, da „vrana vrani ne izkljuje oči“!

Ko že govorimo o teh „revežih“, se spominjamo podobnega slučaja, ki ga je javnost pred časom izvedela iz dela avstrijskega časopisja. Ob prevzemu visokega službenega položaja je namreč neki viden politik izjavil, da je mesečna plača 53.000 (!) šil., kot jo je imel njegov predhodnik, zanj preizkušnja in zahteva 62.000 (!) šil. K temu naj še dodamo, da to ni bil edini prejemek tega moža, temveč je imel še kakšno postransko mesto, ki tudi ni bilo brezplačno. — Ob takih slučajih se mora preprost in objektivni državljani res z vso upravičenostjo vprašati, ali nekateri ljudje res nimajo nikoli dovolj in ali imajo dvoje ust in dva želodca?

DVOJNA PRAVICA V SODNI PRAKSI?

Te dni je zlasti po Koroškem povzročila precejšnje razburjenje novica, da je pravosodno ministrstvo poslalo Deželnemu sodišču v Celovcu navodilo, da ni treba iskati izginulega bivšega socialističnega mestnega svetnika, meščanskošolskega učitelja Strempfla iz St. Vida ob Glini, ki bi moral nastopiti desetmesečno zaporno kazen v zaporu celovškega sodišča.

Kot znano, je namreč Strempfl lastno (socialistično) stranko „olajšal“ za 10.000 šilingov in je bil pred meseci za ta zločin kaznovan v Celovcu. Ker je vložil proti tej razsodbi pritožbo na Vrhovno sodišče, seveda ni takrat šel „ričeta jest“. Nedavno pa je zadnja sodna instanca potrdila prvotno razsodbo in bi Strempfl moral v začetku prejšnjega tedna nastopiti zaporno kazen. Ker ga ni bilo „na izpregled“, je sodišče izdalo zaporno povelje, katero pa je pravosodno ministrstvo pretekli četrtek nepričakovano preklicalo. (Po nekaterih vesteh je obsojeni skrivaj odšel na Dunaj, kjer je na pravosodnem ministrstvu v pristojnem oddelku vložil prošnjo za pomilostitev.) Ker pa je neobičajna ministrska od-

SLOVENC

doma in po svetu

† Ivan Urek

Slovenski naseljenec Ivan Urek v Pas de Calaisu v Franciji je postal nedavno žrtev avtomobilske nesreče. Doma je bil iz Globokega pri Brežicah. V mestu se je uveljavil kot glasbenik, najprej z orglami, potem pa s harmoniko. Ustanovil si je svojo harmonikarsko šolo „Les Cols Bleus“, v kateri je vzgojil cel rod harmonikarjev, od katerih so nekateri dobivali prve nagrade na mednarodnih tekmovanjih.

Violinist Klopčič v Romuniji

Slovenski violinist Rok Klopčič je odpotoval na dvotedensko gostovanje po Romuniji, kjer bo imel šest koncertov. Z romunskimi simfoničnimi orkestri bo koncertiral v mestih Galas, Oradea in Satu Mare s Chaussonovo Poemo in Ravelovim Ciganom.

Mariborski slikar na Dunaju

V dunajski galeriji so odprli razstavo likovnih del mariborskega slikarja Janeza Vidica. Za razstavo je umetnik odbral okrog 20 del, zvečine so to slike na steklu. Ta tehnika je že skoraj pozabljena v Sloveniji. Janez Vidic si je s temi slikami vtisnil zelo zanimiv osebni pečat. Poleg slik na steklu, ki prikazujejo kmečko življenje, je slikar prikazal še nekaj olj.

Slovenci na Švedskem

V letu 1964 se je na Švedskem zelo povečalo število slovenskih naselencev. Za letos je napovedan še prihod še večjega števila. Slovenski duhovnik na Švedskem g. Jože Flies naproša slovenske rojake na Švedskem, naj novim slovenskim priselcem ob prihodu v deželo pomagajo, da bodo lažje prebrdli začetne težave.

Miha Maleš in Adolf Mijač razstavljata

Društvo slovenskih likovnih umetnikov, podobor Celje, je pripravilo v prostorih likovnega salona in v foyerju (izg. foajeju = prostor v gledališču, kjer se zbira občinstvo med odmorom) Slovenskega ljudskega gledališča v Celju slikarski razstavi. V likovnem salonu razstavlja grafična dela Miha Maleš, v gledališki hiši pa slikar samouk Adolf Mijač iz Celja. Obe razstavi bosta odprti do konca meseca.

Slovenska prireditel v Heerlenu

Nedavno so imeli slovenski izseljenci iz Belgije, Nizozemske in Zahodne Nemčije „Vseslovensko prireditel“ v Heerlenu. Po pozdravnem govoru Ivana Baniča je pevski zbor „Zvon“ zapel več slovenskih narodnih pesmi, sledil je nastop slovenske folklorne skupine. Pevci društva Slomšek iz Belgije so pa želi obilo odobravanja za opereto „Kovačev študent“.

Dr. Kazimir Humar 50-letnik

Pred kratkim je obhajal petdesetletnico življenjske poti stolni vikar in profesor verouka na višjih šolah v Gorici dr. Kazimir Humar.

Slovenska pevca v Zagrebu

Pretekli teden sta gostovala v Zagrebu na koncertu Zagrebske filharmonije dva slovenska prominentna koncertna pevca — Nada Vidmarjeva in Mitja Gregorač. Spored je obsegal Mozartovo „Krönungsmesse“ in Orffovo kantato „Carmina burana“. Dirigiral je Kurt Wöss iz Linza.

ločba dvignila posebno na Koroškem nemajhno začudenje in razburjenje, je pravosodni minister nato razveljavil odgoditev in dal Deželnemu sodišču v Celovcu navodilo, da mora Strempfl takoj nastopiti zaporno kazen ne glede na vloženo prošnjo za pomilostitev.

CENA MLEKU — SE VEDNO NEUREJENA

Že pred tedni smo poročali, da živinorejci zahtevajo povišanje cene mleku. O tem so medtem že nekajkrat razpravljali zastopniki obeh vladnih koalicijskih strank, vendar še ni prišlo do nikakega sporazuma, ker kot izgleda, bi tako ena kot druga stranka iz rešitve tega problema rada izbila svoj politični kapital.

Ker torej nikakor ne pride do nobene rešitve „v vrhu“, se je Koroško deželno kmečko združenje obrnilo na vse tukajšnje kmečke organizacije, ki obstoje v okviru posameznih političnih strank (OeVP, SPOe in FPOe), in na vse mlekarke zadruge (Celovec, Beljak, Velikovec, Spittal in Wolfsberg) zaradi enotnega nastopa in ukrepov. Vendar ta akcija ni rodila zaželenega uspeha, kajti nekateri povabljeni na predmetni poziv sploh niso odgovorili ali pa le z različnimi pridržki. A vkljub temu namerava omenjeno kmečko udruženje seči po radikalnejših borbenih sredstvih, ako ne bo prišlo do ugoditve njegovih zahtev po zvišanju cene mleku do 4. aprila t. l.

Celovško gledališče ima lepe načrte

Gostovanje v Salzburgu z dramo „Verkündigung“ (Oznanjenje) — Pogled nazaj in v bodočnost

V sredo, 10. marca, je priredil upravnik celovškega Mestnega gledališča g. Böhm tiskovno konferenco, na katero so bili povabljeni vsi zastopniki koroškega časopisja, med njimi tudi zastopnik našega lista Naš tednik - Kronika. Take tiskovne konference prireja Mestno gledališče od časa do časa, tako da naše domače prebivalstvo lahko izve vse potankosti dejanja in nehanja te kulturne ustanove.

Takoj v uvodu je upravnik omenil, da gre delo pri obnavljanju notranjosti gledališča dalje. Izdatki za ta popravila pa morajo biti kriti iz tekočega proračuna. Srečno naključje je hotelo, da so mogli te dodatne izdatke kriti z večjimi dohodki gledališča, saj so že do sedaj našli 15.000 obiskovalcev več kot leta 1964.

V nadaljevanju svojih izvajanj je upravnik gledališča O. H. Böhm govoril o nedavnem gostovanju celovškega Mestnega gledališča na Dunaju z dramo „Verkündigung“ (Oznanjenje) in da je kritika ugodno ocenila igralske zmogljivosti Celovčanov. Samo dunajski tisk je kritiziral izbiro stvaritve. Na vprašanje, zakaj so uprizorili na Dunaju ravno Claudelovo „Oznanjenje“, je upravnik Böhm odgovoril, da zato, ker je to želelo dunajsko gledališče. Ono je namreč hotelo, da Celovčani predvajajo kako nabožno delo. Gostovali so dva večera, in sicer je bilo prvi večer razprodanih 70 odst. vstopnic, drugi večer pa 80 odst. prodanih vstopnic. Mimogrede je treba omeniti, da je bilo gostovanje s finančne strani uspešno. Navzoče občinstvo je sledilo misteriju (verski igri) z izrednim zanimanjem in je na koncu predstave toplo nagradilo celovške umetnike.

Režiser Ernst Gegenbauer je razčlenil dramo „Asche im Wind“ (Pepel v vetru) Heinricha Heyma, ki jo bo Komorni oder uprizoril 20. marca. To je delo, ki bo prvič uprizorjeno na nekem avstrijskem odru. Režiser Gegenbauer je poudaril močno aktualen sodoben značaj te stvaritve. Glavni tenor (vodilna nit) dela je problem okuženja atmosfere (ozračja) z atomskimi delci in njih posledice za človeški rod. Mislim, da je delo zares za naš čas silno zanimivo in bi bilo prav, če bi si ga naše gledališče naklonjeno občinstvo ogledalo. Majhno sceno iz te drame je podal Fischer-Karwin v sredo, 17. marca, v svoji oddaji „Ihr Auftritt, bitte“ (Vaš nastop, prosim).

Nato je govoril o na novo inscenirani Kalmanovi opereti „Cirkuška princesa“ režiser Franz Göd, ki je obiskovalcem opere obljubil nekaj presenečenj iz cirkuškega življenja. Premiera je bila 11. marca.

V nadaljevanju tiskovne konferenco je upravnik Mestnega gledališča Böhm najavil nove premiere. Posebno je vodstvo gledališča opozorilo na dramatisiran roman „Eva Faschaunerin“ Marije Steurerjeve. Vsebina je vzeta iz časov Marije Terezije in obravnava neki kriminalni slučaj. Mlada kmetica zastupi svojega moža, zato se mora zagovarjati pred sodiščem. Premiera tega dela je bila 13. marca v Komornem odru. Stvaritev so brali: Heide Mautz, Georg Bucher kot gost in še mnogi drugi dramski igralci našega Komornega odra.

V petek, 19. marca, bo napolnila obe gledališki hiši, to je Mestno gledališče in Komorni oder podeželska mladina. V Mestnem gledališču bodo zanjo uprizorili opereto „Die goldne Meisterin“ (Zlata mojstrica), medtem ko bodo na deskah Komornega odra dali „Minister gesucht“ (Iščemo ministra).

O premieri opere „Marta“, komponista Friedricha von Flottowa je govoril dirigent Hanspeter Gmür. Opero bodo uprizorili 25. marca. Glavne vloge bodo peli: Andrej Kucharski, ki ga bo pozneje zamenjal Američan Allan Keen, oba gosta: ženske vloge pa bodo pele: Rotraut Völkel in na novo nastavljena pevka-altistka Gudrun Volkert. Režija je v rokah Alexandra Meißnerja; scenerijo pa bo pripravila Itha Starhemberg.

31. marca bo Mestno gledališče ponovilo opero „Čarobno piščal“ Wolfganga Amadeusa Mozarta z gostom - tenorjem Williamom Blankenshipom.

V Celovcu pride 2. in 3. aprila salzburško Deželno gledališče s stvaritvama „Der Abstecher“ (Zavinek) Martina Wallserja, in enodejanka „Das Orchester“ dramatika Anouilhsa. Salzburško Deželno gledališče

se bo s tema uprizoritvama oddolžilo gostovanju Celovčanov v Salzburgu z misterijem „Oznanjenje“ Paula Claudela (izg. pola klodela).

Dne 13. aprila bosta gostovala v Celovcu znamenita igralka Johanna von Koczian in igralec Hannes Messemer v drami „Spiel zu Zweit“ (Igra v dvoje), medtem ko bomo imeli priliko 26. aprila občudovati ljubljenco občinstva Vica Torriana v opereti „Meine Schwester und ich“ (Moja sestra in jaz). Poleg slavnega umetnika Torriana bosta nastopila še Waltraut Haas in Topsy Küppers.

15. aprila bo šla preko celovškega odra opereta „Perichole“ (izg. perikol) Jacquesa Offenbacha (izg. žaka ofenbaha), ki pravzaprav v Avstriji še ni bila uprizorjena. Opereto „Perichole“ (Cestna pevka) v nemškem prevodu Karla Krausa bo vodil kapelnik Hanspeter Gmür in bo za opereto občinstvo pomenilo izredni dogodek.

25. aprila bo premiera Wagnerjeve opere „Götterdämmerung“ (Somrak bogov) v inscenaciji Andreja Dihla.

Kulturna izmenjava Koroška - Slovenija

Na tiskovni konferenci, ki jo je priredil upravnik celovškega Mestnega gledališča Böhm, je ta dejal, da bo v okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo gostovalo celovško gledališče 2. in 3. aprila v Ljubljani. Celovčani bodo uprizorili prvi večer opere „Čarobno piščal“ Wolfganga Amadeusa Mozarta in naslednji večer pa opero „Čarostelec“ Carla Marie von Webra. Zelja ljubljancem je namreč bila, da bi celovski umetniki prinesli tokrat rajši operni repertoar kot pa operetni.

V zameno pa bo ljubljanska Opera gostovala nekaj dni za tem, in sicer v PETEK, 9. IN SOBOTO, 10. APRILA v Celovcu in se bo na ta način oddolžila Celovčanom za njih gostovanje v Ljubljani.

Ljubljanska Opera bo uprizorila tokrat oba večera samo eno veliko opero „Kneza

29. aprila bo imel univerzitetni profesor Vagn Bönge uvodno predavanje, v katerem bo razložil dramo „Draußen vor der Tür“ (Zunaj pred vrati) Wolfganga Borcherta, ki jo bo uprizoril naš Komorni oder.

Upravnik Mestnega gledališča Böhm je še povedal, da je odklonil povabilo atenskega gledališča, ki ga je povabilo, da bi insceniral opero „Car in tesar“ Lortzinga. Kot razlog odklonitve je navedel dejstvo, da mu je delo na našem odru važnejše in ljubše kot še tako častno povabilo, kar mu moramo samo čestitati.

Na koncu tiskovne konference je podal še bežen pregled v naslednjo sezono. Z Offenbachovo opero „Hofmanove pripovedke“ bo začelo Mestno gledališče svoj repertoar v jeseni letos, medtem ko bodo na operetnih deskah uprizorili opereto „Grofica Marina“, Komorni oder pa bo uprizoril dramo „Ermordung Marats“ (Umor Maraja), Petra Weiße.

Kar se pa novih pevcev in igralcev tiče, so ti v glavnem že nastavljeni in pogodbe z njimi že podpisane.

Igorja“, ruskega komponista Alexandra Borodina.

Mimogrede je upravnik Böhm omenil, da je naprosil ljubljance, naj bi prišli po možnosti le z eno opero, da se ne bi dogajalo tako kot lani, ko so naši odrski delavci komaj še zmogli delo na odru. Ljubljanci so namreč — kot nam je znano — uprizorili dve veliki operi, in sicer Macbetha (Verdi) in „La Gioconda“ (Amilcare Ponchielli). Preobrazba odra za obe operi je zahtevala ogromno dela, saj sta operi sledili druga za drugo.

Zato bo letos laže, je dejal upravnik Böhm, ker bo pripravljeni oder ostal še za drugi večer. Poleg tega je ljubljanska Opera v srečnem položaju, da ima za oba večera, čeprav ista opera, na razpolago dve garnituri odličnih solistov, tako da bomo imeli priliko poslušati oba večera čisto nove pevce.

Svečanosti ob 600-letnici univerze Rudolphine

Slavnostna prireditve dunajske univerze

Eden najpomembnejših kulturnih dogodkov letošnjega leta v Avstriji bo gotovo praznovanje 600-letnice dunajske univerze. Častiljiva Alma mater Rudolphina je za to slavnostno priliko oživila lasten tiskovni referat. Ta referat je razpošilja poučno in lično ilustrirano brošuro, ki jo je sestavil arhivar dunajske univerze dr. Gall.

Slavnostni spored je v glavnem tudi že izdelan. Svečanosti bodo otvorili z večernim baklado 9. maja, ki se je bodo udeležili avstrijski visokošolci. Potem pa bo sprejem v slavnostnih prostorih univerze. V ponedeljek, dne 10. maja, bodo zjutraj službe božje različnih verzijpovedi.

Nato bo šel slavnostni spored od univerze v stolnico v sv. Štefana, kjer je grob Rudolfa Ustanovitelja. V cerkvi bo najprej „Tedeum“ Antona Brucknerja, potem pa bo imel kardinal dr. König govor. Po cerkveni slovesnosti bodo položili na grob Rudolfa Ustanovitelja venec.

Popoldne istega dne bo v veliki glasbeni dvorani pozdravna svečanost. Ker pa iz tehničnih razlogov ne bo možno, da bi govorili vsi zastopniki preko 200 univerz, so sklenili, da bodo delali strogo po zgodovinskih merilih. Po pozdravnih besedah rektorja dunajske univerze bo dobil kot prvi besedo zastopnik pariške univerze, ki je kot najstarejša, torej mati univerz sploh, potem bolonjske, heidelberške in krakovske univerze, kakor tudi zastopniki evropskih rektorskih konferenc. Zaključni govor bo imel zastopnik graške univerze, ki je za dunajsko najstarejša avstrijska univerza.

Zvečer pa bodo na čast slavnih gostov uprizorili v Dunajski državni operi „Kavalerija z rožo“ Richarda Strauša.

V torek, 11. maja dopoldne, bodo podeljevali častne doktorate v Burgtheatru. Slovesnost bosta polepšali Mozartova uvertura k operi „Čarobno piščal“ in „Oxfordska simfonija“ Josefa Haydna.

Popoldne pa bodo odprli v Umetnostni akademiji univerzitetno razstavo, na kate-

ri bodo istočasno zastopniki tujih univerz izročili dunajski univerzi ob praznovanju svoje 600-letnice različna darila. Zvečer bo dunajski župan priredil slavnostni sprejem na magistratu.

V sredo, dne 12. maja dopoldne bo glavna prireditve v dunajski mestni hali s svečanim slavljem. Govorniki, kot deželna glavarja Nižje Avstrije in Dunaja, prosvetni minister dr. Piffel-Perčević, predsednik avstrijskih visokošolcev na dunajski univerzi in senator Fulbright bodo v svojih govorih slavili 600-letnico dunajske univerze. Nadaljnje točke na sporedu bodo imenovanja častnih senatorjev in častnih meščanov in končno slavnostno predavanje prorektorja dunajske univerze profesorja Leskega.

Popoldne pa bodo na zaključni prireditvi počastili zmagovalce avstrijskih akademskih tekmovalj v dunajskem Klubu atletov v Pratu. Zvečer bo priredil avstrijski zvezni kancler dr. Klaus v imenu zvezne vlade sprejem na gradu Schönbrunn.

V torek, 13. maja dopoldne, bodo na sporedu znanstvena predavanja na dunajski univerzi. Po končanih predavanjih bodo v avli univerze počastili spomin umrlih z govorom rektorja in predsednika avstrijskih visokošolcev na Dunaju, Manfreda Macholda. Zvečer pa bo svečana premiera Goethejevega „Fausta“ v prvotni obliki. Pred predstavo pa bo Felix Braun podal uvodno besedo, temu pa bo sledila Beethovnova 5. simfonija.

Avstrijska kovnica denarja že kuje za proslavo 600-letnice dunajske univerze petdesetšilinske kovance, ki bodo imeli na sprednji strani sliko Rudolfa Ustanovitelja. Razen tega bodo izdelali slavnostni znak, jubilejno medaljo in spominski kovanec. Za numizmatike (zbiralce novcev) pa bodo kovali 25- in 50-šilinske kovance v posebni izdelavi.

Uvodna proslava 600-letnice

12. marca 1365 je podpisal Rudolf IV. Ustanovitelj ustanovno listino dunajske univerze. Tako se je torej pretekli petek iz-

Kratke kulturne vesti

Priprave za ribniški festival

Programski svet ribniškega festivala že pripravlja program za V. poletne kulturne prireditve, ki se bodo letos začele 19. junija in bodo trajale do sredine septembra. Gostje letošnjega festivala, ki si je že pridobil sloves pomembne kulturne manifestacije tega dela Dolenjske, bodo ljubljanska Drama in Opera, mladinsko, lutkovno in Mestno gledališče iz Ljubljane, celjsko gledališče, gledališči „Tone Čufar“ z Jesenic in „Ivan Zajc“ z Reke. Povabili bodo tudi skupino, ki bo dobila prvo nagrado amaterskih dramskih skupin v Novem mestu. Dne 23. julija bo v Ribnici gostoval „The Piitsburgh Junior Tamburitians“ iz ZDA, v počastitev občinskega praznika pa bo nastopil 22. marca Slovenski oktet.

Mednarodni festival študentovskih gledališč

Od 3. do 11. aprila bo v Parmi 13. mednarodni festival študentovskega gledališča. Doslej se je prijavilo deset gledaliških ansamblov iz sedmih držav. Po dva ansambla so prijavile Jugoslavija, Velika Britanija in Italija. Sodelovala pa bodo tudi študentovska gledališča iz Francije, Španije, Belgije in Češkoslovaške in Avstrije.

Arheološka odkopavanja v Ajdovščini

Pred novo kino dvorano v Ajdovščini (Slovenija), ki jo še gradijo, so te dni arheologi zaključili delo. Našli so popolnoma ohranjeno rimsko podkletje in dolg rimski kanal. Najdbe so fotografirali, da bi ohranili njihov položaj v naravi. Odkrili so še podnožje dobro ohranjenega rimskega stolpa, ki ga bodo uredili in dogradili v spomenik. Raziskovalna dela je vodil arheološki zavod iz Ljubljane.

„Glembajevi“ na graškem festivalu

Na letošnjem poletnem festivalu v Gradcu bo 29. junija doživela prvo premiero v nemškem jeziku drama Miroslava Krleža „Gospoda Glembajevi“. Ta Krleževa drama je skupaj z „Ledo“ in „V agoniji“ objavljena v prevodu Mila Dora v zbirki Stiasny-Verlag v Gradcu. Ta založba je pravkar izdala tudi Krležovo delo „Hrvaški bog Mars“, jeseni pa bo izšel najnovejši roman istega avtorja „Zastave“.

Ljubljanski dijaki v Celovcu

Toliko mladih obiskovalcev iz Ljubljane menda še ni bilo v Celovcu. Turistično transportni biro JZ, Putnik in Kompas so organizirali za več kot 3000 ljubljanskih dijakov in študentov enodnevní pohod na Koroško. Mimo dveh posebnih vlakov je prešla Karavanke kar dolga kolona udobnih avtobusov z mladimi turisti. Povod za te izlete je bila sicer drsalna revija v Celovcu, vendar pa so izletniki skupno s svojimi profesorji izkoristili obisk na Koroškem tudi za ogled drugih znamenitosti.

RUŽA POSPIŠ BO PELA V NEW YORKU

Mlada operna pevka Ruža Pospiš iz Zagreba je te dni opravila večdnevno avdicijo v metropolitanski operi. Prihodnjo sezono bo nekaj mesecev pela v najslavnejši operni hiši. Članica zagrebske opere Ruža Pospiš je stara 22 let in bo med najmlajšimi umetniki metropolitanske opere. V povojnem času so imeli daljše ali krajše angažmaje v Metropolitanu naslednji Jugoslavlani: Zinka Kunc, ki je še članica te opere, Srebrenka Jurinac, Marko Rotmiller, Biserka Cvejić in Vladimir Ruždjak.

KENNEDYJEVA SPOMINSKA KNJIZNICA

Izdelava načrtov za ta veliki projekt je bila zaupana v Ameriki živečemu arhitektu kitajskega rodu Ieoh Ming Peiu.

Naše prireditve

Vabilo

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici gostuje v nedeljo, dne 21. marca 1965, ob 3. uri popoldne pri Sercerju v Šmihelu z igro

„CRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU“.

Isti dan ponovi to igro ob pol osmih zvečer na domačem odru pri Šoštarju v Globasnici.

Vabilo

Farna mladina Dobrla ves vabi na igro „Z LASTOVKAMI“.

ki bo v nedeljo 21. marca 1965, ob 3. uri popoldne v Zvabeku v farni dvorani.

Vabilo

Farna mladina Dobrla ves vabi na igro „Z LASTOVKAMI“.

ki bo v nedeljo, 21. marca 1965, ob pol 8. uri zvečer pri Ilgu v Kazazah.

LOČE OB BASKEM JEZERU

(Smrt Kranca v Rutah)

Prejšnji terek smo pokopali na domačem pokopališču pd. Kranca v Rutah. Toda, kamnita je bila življenjska pot tega moža, te rutarske grče s kremenitim značajem v zvestobi svojim prednikom in tradicijam. Rute so strme in hrbovite, domačije raztresene, polja, njive, planine in pašniki pa daleč vsakebi — za zdaj staro in umirajočo generacijo — trd kruh!

Toda kdor je bil tam rojen in komur je gori tekla zibelka, ta je rad gori, saj je tod dosti zraka in sonca. Pšem vrlih domačih pevcev ob odprtem grobu je turobno odmevala po pokopališču, zdramila navzoče

Vabilo absolventkam

Spet pomlad je zadehtela, pa nas vabi cesta bela, da bi — mladih dni vesela brhkkih absolventk krdela tja v šentjakob pohitela iz Podjune, Roža, Zilje, vse gorjanke in poljanke, vse prijateljice, znanke, v gospodinjski šoli — tam naš cilj je!

Srečanje absolventk

preloženo od četrta, 25. 3. na nedeljo, 28. marca

in dirnila bi bila samotarja ob milih zvokih... pa mi ne zamerite, in mi odpustite... tudi ti, brat! Počivaj v miru in naj ti sveti večna luč!

K oddaji „Nmau po loški fari“: Začela se je v Bačah, končala pa v Rutah. Nihče ni bil hvaljen, še manj pa kdo kritiziran. Bližajoče zvonjenje na električni pogon je bilo omenjeno v prepričanju, da bo prineslo tako zvonjenje tistim, ki delajo dnevno po večkrat, ob vsaki uri in času dolgo in morda že utrudljivo pot v zvonik, veliko olajšanje.

KAZAZE

(Pustna šala)

Včasih so rekli: Dolg pust pa malo porok. To se je letos pri nas uresničilo. Prej so tako na široko govorili, koliko porok bo v pustnem času, potem pa še ene ni bilo. Neveste so gotovo korajžo zgubile, ko so na igri videle tistega pijanega Miho, potem so pa bolj resno začele misliti, ženi pa tudi niso bili bolj navdušeni, zato je ostalo vse pri starem. Ena nevesta pa je le bila bolj korajžna, ker se je kar sama pripeljala h Knvsu. Bila je gotovo bogata, da se je kar z avtom vozila. Anzej je hitro opazil, da nima krvi ne mesa, da je samo iz telesa umetnega. Prijela ga je taka utrujenost, da se je zaklenil v kamrico in zaspal.

Nevesta pa si je morala poiskati drugega ženina. Podala se je na Metlovo, ker je tam dosti zrelih ženinov. Šla je v gostilno, kajti mislila je, da bodo tu sem kar sami prišli. Še bolj korajžna bi morala biti, da bi jih po domeh obiskala. Na Metlovi so taki samci, da si rajši sami kuhajo kot pa da bi si neveste poiskali. Dekleta si morajo pa v drugih vaseh ženine izbirati. To pa res ni pravilno!

Pa brez zamere, ženini!

Pri nas na Koroškem

In memoriam patra Prešerna

V Rimu je po enoletnem počasnem ugašanju umrl 7. marca jezuitski asistent za slovanske narode, p. ANTON PREŠEREN.

Pokojni pater Prešeren se je rodil dne 8. junija 1883 v Breznici na Gorenjskem. Njegov dom je dal največje slovenske moze in vodnike: pesnika Prešerna, nadškofa Jegliča in nadškofa Vovka. Pokojni je šel po vzoru svojih prednikov: bil je velik duhovnik in velik Slovenec.

Za mladega nadarjenega nečaka Antona se je zavzel takoj po ljudski šoli njegov stric ljubljanski škof dr. Anton B. Jeglič. Poslal ga je v Travnik v Bosno na gimnazijo. Po končani maturi na travniški gimnaziji je pokojni prispel v Rim, kjer je obiskoval jezuitsko univerzo Gregorianum.

Leta 1908 je bil posvečen v duhovnika. 1910 leta je stopil v noviciat jezuitskega reda v St. Andražu na Koroškem. Tu je ostal eno leto, nakar je bil imenovan za profesorja na jezuitski univerzi v Innsbrucku. Tukaj je poučeval od 1912 do 1918 različne predmete, med njimi filozofijo in nazadanje fundamentalno.

Od leta 1919 je bil v Sarajevu (Jugoslavija) rektor in profesor teologije (bogoslovja) sarajevske nadškofije. Leta 1921 pa je bil izvoljen za provinciala jugoslovanske jezuitske province v Zagrebu.

Kot provincial je obiskoval razne jezuitske hiše, med njimi tudi v Sofiji v Bolgariji, kjer je bil v tistem času apostolski delegat pokojni papež Janez XXIII. Kadar koli je prispel v Sofijo, je bil vedno gost apostolskega delegata Roncallija, s katerim je skupno reševal razna cerkvena vprašanja. Od takrat je izhajalo iskreno prijateljstvo, ki je povezovalo pokojnega patra Prešerna s takratnim delegatom in poznejšim papežem Janezom XXIII. To svoje prijateljstvo je pokojni papež še posebej poudaril ob avdienci predstojnikov jezuitskega reda, kjer je pred vsemi prisotnimi govoril o patru Prešernu in obujal spomine na njuno skupno delo v Bolgariji.

Pokojni pater Prešeren pa je poudaril to svoje prijateljstvo in vdanost svetemu očetu ob proslavi njegove osemdesetletnice, ki so mu jo priredili rimski Slovenci. V avdienci, ki jo je papež Janez XXIII. dovolil slovanskim narodom v Rimu ob proslavi 1100-letnice prihoda svetih bratov Cirila in Metoda med slovanske narode, se je papež ljubeznivo rokoval s patrom Prešernom in mu dejal: „Kajne, pater Prešeren, midva pa ostaneva trdna in dobra.“ P. Prešeren je na proslavi svoje 80-letnice omenil ta dogodek in dejal: „Vedel sem, da so papežu Janezu XXIII. bili takrat dnevi šteti. Kako rad bi daroval svoje življenje, da bi le papež ostal živ.“

Leta 1931 je bil poklican v Rim, kjer je bil imenovan za asistenta slovanskih jezuitskih provinc, kar je ostal do svoje smrti. Dvaintrideset let je opravljal to veliko in

odgovorno nalogo. Ob njenem izvajanju je prišel v stik z najvišjimi cerkvenimi dostojanstveniki v Vatikanu in drugod po svetu, katere si je takoj pridobil s svojo skromnostjo in dobrotjo.

Skoro ni bilo stvari, ki se je tikala slovanskih narodov, da ne bi v Vatikanu pred odločitvijo njega vprašali za mnenje. Kot asistent je vršil vizitacije, obiskoval razne slovanske države, predvsem pa je budno spremljal rast in življenje vseh slovanskih jezuitskih ustanov v Rimu.

V tej dolgi dobi so se vrstili pri njem duhovniki, laiki, intelektualci in najbolj preprosti ljudje. Za vsakega je imel dobro besedo, vsakemu je skušal pomagati po svojih najboljših močeh. S svojimi zvezami in osebnimi poznanstvi v Vatikanu je zlasti za Slovence nešteto posredoval. Toda enako skrb je posvečal tudi članom drugih slovanskih narodnosti, ki so se obračali nanj.

Tako je vršil svoje veliko poslanstvo vse svoje življenje. Druga svetovna vojna in njene posledice so mu naložile nove naloge. Zavzel se je za vse, ki so prihajali v tistih bridkih dneh k njemu kot edinemu rešitelju in pomočniku. Njegove dobrote in njegove ljubezni so bili deležni nešteti. Bil je neumoren. Po naravi markantna osebnost se je takrat dvignil še više.

Njegove posebne ljubezni so bili deležni duhovniki in bogoslovci. Preskrbel je za slovensko bogoslovje, iskal sredstva za preživljanje duhovnikov in njihove zaposlitve. Oskrbel je dušno pastirstvo med Slovenci v Rimu in v taboriščih. Zbiral na nedeljske sestanke slovenske služkinje, da se ne bi izgubile v velemestu, skratka: bil je povsod, kjer je kdo potreboval pomoč.

Poleg poklicnega dela sta bila njegova misel in njegovo srce vedno pri Slovencih. Z njegovim posredovanjem se je zgodilo, da smo Slovenci dobili v Rimu svoj duhovniški zavod „Slovenicum“, kjer nadaljujejo svoj študij slovenski duhovniki, slovenski duhovniški odbor in versko-kulturno društvo rimskih Slovencev, katerega pokroviteljstvo je prevzel.

Vse življenje je bil pokojni klen in zdrav. Njegova poslednja sveta daritev je bila božična polnočnica l. 1963, med katero je v kapelici pri šolskih sestrah še bral evangelij v slovenščini. Na sveti dan Gospodovega rojstva mu je pričelo pešati srce. Pričela se je dolgotrajna bolezen, ki ga je počasi rušila in jemala s tega sveta.

P. Prešeren se je sedaj pridružil svojim prijateljem iz življenja: papežu Janezu XXIII. in nadškofu Antonu Vovku. V vrsti velikih Slovencev bo vedno ohranil visoko mesto. Dokler bo živel slovenski narod, bo slovelo tudi njegovo ime.

Z njim je slovenski narod izgubil enega svojih najvidnejših predstavnikov v Cerkvi in izven nje.

„Gašper je šel na božjo pot“ — skozi Libuče

Farna mladina iz Pliberka nas je za pustni terek zvečer zopet, kot že prej vsako leto, povabila k Marinu na veselo srečanje. Res smo težko čakali na pustno prireditev, saj z dežele le malokdo more pogledati šaljivemu pustu v obraz, kar si leto za letom predrzno privoščijo „pustni norci“ v mestih, da se za pustne dni svet v pravo „noršnico“ spremeni...

Mi pa smo hoteli — in priliko za to nam je dala naša farna mladina — pusta po pameti praznovati.

V lepo okrašeno Marinovo dvorano se je nagnetlo ljudi, veselih in živahnih, mladih in starih od blizu in daleč, da so napolnili zadnji prostorček.

Vse je nestrpno čakalo „Gašperja“, ko pojde na „božjo pot“ —. Mislili smo si, kam le bo romal in za kaj bo prosil ta „Gašper“; saj nam je znano, da kadar možki romajo, posebno z lovsko puško, imajo mnogo „stranromanj“, potreb in prošenj. Skoraj pri vsakem večjem „šildu — goštilni“ se zbudi možem in fantom pobož-

na želja po „žegnani vodi“! Pa to ugotovitev nam je potrdil tudi „pobožen Gašper“.

Ob našem pričakovanju in radovednosti nismo bili razočarani. Občinstvo je igralce nagradilo s burnim aplavzom in veselim smehom. Nastopalo je preko trideset igralcev in igralk. Spričo števila igralcev in šaljivih vlog in spričo hitro se menjaajočih prizorov je ta igra težka, skoraj bi rekli pretežka za mladino, ki je povečini prvič nastopala in je za učenje besedila in za vaje imela le nekaj dni na razpolago.

Nstopi igralcev in igralk glavnih vlog so bili prav dobri. Pri vseh pa so se pokazali igralski talenti.

Vse pohvale vredna pa je požrtvovalnost in korajža teh mladih ljudi. Pripomniti moramo, da so morali tekom vaj iz dneva v dan preko ovir in zadržev, ker so morali zaradi obolenosti nekaterih igralcev poiskati nove in skoraj zadnje dni že naučene vloge zamenjati. Možata vztrajnost in močna volja, pa še vzorna disciplina igralske skupine je zamogla premostiti vse te zapre-

Oder mladje gostoval v Gorici

Spet so bili naši odrovci s priljubljeno Molièrovo komedijo „Scapinove zvižaje“ na Primorskem. Tokrat so se ustavili v Katoliškem domu v Gorici. Ze zadnjič, ko so bili v gosteh v Bazovici in v Rojanu v bližini Trsta, so si pridobili vse občinstvo. Zato ni čuda, če so jih sedaj rojaki s Primorskega spet povabili medse. Odrovci so se seveda radi odzvali povabilu marljivega števnerskega društva, predvsem zaradi tega, ker že s prejšnjih gostovanj poznajo njihovo gostoljubnost in prisrčnost.

Gostovanje je bilo popoln uspeh. Sicer po množici pustnih prireditev in drugih zabav, ki so bile v zadnjem času v Gorici, obisk ni odgovarjal ravno pričakovanju gostiteljev, vendar je navdušenje navzočih kmalu zbrisalo skrb nad tem, kajti v kratkem času so si igralci osvojili publiko in jo spravili v pravo navdušenje.

Zelimo našim mladim odrskim ustvarjalcem, da bodo tudi pri svoji zaključni prireditvi želi toliko uspeha, da se bo naše občinstvo v primernem številu zbralo na to njihovo slavje, čeravno so ga iz terminskih razlogov morali žal preložiti na neugoden dan.

ke. V slogi, korajži in v dobri volji je moč in blagostov!

Veseli nas ta dobra volja naše farne mladine in prepričani smo, da nam bo na odru v novi farni dvorani z nastopi v igrah in petju nudila še mnogo lepih uric za pošteno razvedrilo.

Hvala vam, mladci in mladenke za pripravljenost, prinašati svojemu ljudstvu kulturo z lepim nastopom in lepo besedo, ki bo tem lepša, tem bogatejša, če se je boste vadili lepo izgovarjati. To pa dosežete z mnogimi vajami in z branjem lepih slovenskih knjig, listov, v branju naših pesnitev in leposlovnih proz.

Č. g. voditelju naše farne mladine pa še naša posebna zahvala!

SELE

(Odhajajo in prihajajo)

Honzej Mak, dolgoletni najemnik Spodnje Zerjavove kmetije, je predlanskim dosegel starostno rento in se je s svojo družino in ženinimi starši preselil v svojo lastno hišo blizu šole na Zvrhnjem Kotu. Složno in zadovoljno sta obe družini skupno živeli in uživali zaslužen pokojnino. V torek, 9. februarja, pa je zavlada v hiši žalost, ko je vsled ponovne možganske kapi in pljučnice umrl oče Matevž Pegrin, dobro pripravljen, star nad 80 let. V sled mirnega značaja, poštenosti in delavnosti je bil splošno priljubljen. Blag mu spomin.

Z njim so letos trije odšli v večnost. V nadomestilo pa je bilo rojenih šest otrok, z eno izjemo same deklice. Čez dobrih dvajset let bo torej v Selah dosti nevest!

KAPLA OB DRAVI

(Umril je Valentin Poganič)

V Trnjah v kapelski fari je dne 2. marca ugasnilo življenje Valentinu Poganiču, ki je dočakal visoko starost 83 let. Rajni Valentin je bil povsod zelo priljubljen, bil je priden, tih in vedno nasmejan človek. Svoje zvestobe do naroda in domače besede nikoli ni zatajil. Ker mu je Bog dal dar petja, je svoj glas posvetil domači pesmi. Že dolga leta pred prvo svetovno vojno, torej že v svoji zgodnji mladosti je postal član takrat znanega moškega pevskega zbora v Glinjah. Z rajnim Incinovicem Petrom in drugimi je zvesto hodil teden za tednom k pevskim vajam iz Kaple v daljne Glinje. Večkrat nam je o teh lepih minulih časih z veseljem pripovedoval. Nad trideset let pa je pel v lepi kapelski cerkvi Bogu v čast. Še v njegovi visoki starosti je prišel rad med nas pevce.

V sencu gore Žingarice si je s svojimi otroki in ženo uredil lep dom, v katerem je preživel večji del svojega življenja. Pred dobrim letom mu je umrla žena, zato si je zaželel tudi on tja, kjer ni trpljenja in gorja.

Dne 4. marca smo rajnega Valentina — ob veliki udeležbi žalnih gostov — položili na kapelskem pokopališču v od zimske prirode s snegom obdani grob. Domači g. župnik Kanauf so mu v slovo spregovorili v srce segajoče besede. Kapelski in šentjanski moški pevski zbor pa se je poslovil od rajnega Valentina z njemu najdražjo lepo, domačo pesmijo.

Odpočij se, rajni, v ljubljani domači zemlji. Ostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

Tako so volili po občinah

VELIKOVŠKI OKRAJ

Oddani glasov: 22.021, od teh je bilo veljavnih 21.800. Koroška volilna skupnost je dobila 1837 glasov, OeVP 7147 (7536), SPOe 10.833 (10.492), FPOe 1656 (1925), KPOe 327 (400).

CELOVŠKI OKRAJ

Oddani glasov: 40.316, od teh je bilo veljavnih 39.825. Koroška volilna skupnost je dobila 934 glasov, OeVP 12.896 (12.076 pri zadnjih deželnozborskih volitvah), SPOe 19.997 (18.696), FPOe 5138 (5266), KPOe 860 (891).

BELJAŠKI OKRAJ

Oddani glasov: 39.420, od teh je bilo veljavnih 38.961 glasov. Koroška volilna skupnost je dobila 919 glasov, OeVP 9349 (9189), SPOe 21.960 (20.378), FPOe 4991 (5217), KPOe 1742 (1928).

OKRAJ ŠMOHOR

Oddani glasov: 11.128, od teh je bilo veljavnih 11.032. Koroška volilna skupnost je dobila 47 glasov, OeVP 4753 (4890), SPOe 4210 (4197), FPOe 1961 (1973), KPOe 61 (59).

V Celovcu je bilo oddanih za Koroško volilno skupnost 217 glasov, v Beljaku 38 glasov, v okraju št. Vid ob Glini 120, v okraju Spittal ob Dravi 79, v okraju Wolfsberg 81 glasov. V Blato gradu (Moosburg) je bilo oddanih za našo listo 13 glasov, Bleiberg nad Beljakom 13, v št. Tomažu pri Celovcu 13, v Vetrinju 15, pri Gospe Sveti 4, v Porečah 4, v občini Landskron pri Beljaku 15, v Spittalu ob Dravi 52, v Wolfsbergu 13, v št. Paulu v Labotski dolini 8, v občini Frantschach 10, v št. Vidu ob Glini 29, v Brežah 8, skoro ni občine, kjer ne bi tudi v nemškem predelu Koroške ne bil oddan vsaj 1 glas za Koroško volilno skupnost, če ne celo več glasov, kot nam to dokazujejo izidi v posameznih okrajih.

NA NAŠEM OZEMLJU ODDANI GLASOVI

Številke v oklepaju pomenijo izide pri zadnjih deželnozborskih volitvah 1. 1960, druga številka v oklepaju pa izid zadnjih državnozborskih volitev 1. 1962.

Velikovški okraj

Velikovec: SL (slov. lista) 33, OeVP 786 (748, 810), SPOe 1001 (921, 931), FPOe 337 (340, 331), KPOe 13 (14, 28).

Djekše: SL 24, OeVP 242 (217, 246), SPOe 255 (337, 284), FPOe 57 (61, 60).

Tinje: SL 5, OeVP 155 (131, 141), SPOe 198 (145, 213), FPOe 47 (57, 48), KPOe 2 (2, 2).

Zitara ves: SL 131, OeVP 255 (330, 360), SPOe 683 (674, 713), FPOe 25 (17, 18), KPOe 9 (8, 9).

Važenberg: SL 26, OeVP 464 (442, 510), SPOe 666 (680, 710), FPOe 143 (177, 121), KPOe 10 (14, 14).

Vovbre: SL 20, OeVP 313 (342, 336), SPOe 358 (322, 319), FPOe 59 (59, 51), KPOe 18 (15, 13).

Globasnica: SL 226, OeVP 196 (313, 378), SPOe 236 (273, 277), FPOe 30 (43, 41), KPOe 6 (7, 10).

Ruda: SL 39, OeVP 266 (252, 281), SPOe 361 (436, 402), FPOe 82 (112, 82), KPOe 12 (9, 13).

Bistrica nad Pliberkom: SL 254, OeVP 184 (287, 331), SPOe 555 (570, 587), FPOe 52 (80, 56), KPOe 14 (1, 2).

Galicija: SL 65, OeVP 247 (208, 283), SPOe 455 (445, 445), FPOe 42 (84, 62), KPOe 12 (0, 5).

Suha: SL 77, OeVP 254 (309, 324), SPOe 286 (272, 314), FPOe 50 (66, 37), KPOe 4 (9, 2).

Pliberk: SL 363, OeVP 683 (780, 884), SPOe 872 (885, 1031), FPOe 158 (134, 103), KPOe 13 (30, 37).

Grebinj: SL 30, OeVP 724 (729, 770), SPOe 617 (543, 595), FPOe 191 (211, 181), KPOe 6 (12, 17).

Dobrla ves: SL 147, OeVP 924 (891, 954), SPOe 1426 (1280, 1400), FPOe 113 (160, 118), KPOe 62 (63, 63).

Zelezna Kapla: SL 180, OeVP 434 (478, 558), SPOe 1356 (1334, 1323), FPOe 64 (85, 77), KPOe 102 (125, 144).

Št. Peter na Vašinjah: SL 14, OeVP 236 (235, 248), SPOe 503 (462, 455), FPOe 42 (43, 49), KPOe 14 (22, 24).

Škocijan: SL 199, OeVP 622 (656, 699), SPOe 859 (775, 874), FPOe 100 (128, 112), KPOe 23 (26, 23).

Celovški okraj

Medgorje: SL 10, OeVP 153 (126, 159), SPOe 250 (233, 241), FPOe 23 (28, 33), KPOe 1 (1, 2).

Slovenji Plajberk: SL 34, OeVP 58 (79, 85), SPOe 118 (128, 120), FPOe 11 (17, 9), KPOe 12 (20, 19).

Radiše: SL 31, OeVP 65 (52, 60), SPOe 106 (139, 130), FPOe 21 (13, 21), KPOe 1.

Pokrče: SL 10, OeVP 266 (262, 262), SPOe 486 (469, 500), FPOe 111 (93, 115), KPOe 7 (0, 3).

Zihpolje: SL 20, OeVP 246 (253, 276), SPOe 249 (196, 205), FPOe 77 (111, 85), KPOe 5 (3, 6).

Sele: SL 163, OeVP 51 (90, 163), SPOe 206 (222, 224), FPOe 0 (5, 7), KPOe 12 (15, 17).

Svetna ves: SL 64, OeVP 102 (123, 152), SPOe 224 (199, 254), FPOe 33 (44, 13), KPOe 41 (45, 38).

Bistrica v Rožu: SL 77, OeVP 231 (274, 317), SPOe 612 (662, 650), FPOe 77 (77, 55), KPOe 31 (37, 56).

Otok: SL 8, OeVP 272 (265, 297), SPOe 238 (246, 228), FPOe 46 (47, 34), KPOe 1 (2, 13).

Skofiče: SL 55, OeVP 216 (232, 236), SPOe 578 (551, 581), FPOe 49 (36, 45), KPOe 30 (23, 34).

Bilčovs: SL 75, OeVP 262 (282, 318), SPOe 291 (285, 328), FPOe 74 (68, 52), KPOe 16 (30, 17).

Hodiše: SL 54, OeVP 215 (192, 233), SPOe 405 (409, 446), FPOe 60 (28, 35), KPOe 7 (9, 10).

Grabštanj: SL 8, OeVP 487 (394, 463), SPOe 579 (536, 597), FPOe 136 (214, 146), KPOe 4 (6, 11).

Zrelec: SL 7, OeVP 379 (320, 357), SPOe 836 (641, 749), FPOe 106 (110, 90), KPOe 29 (31, 35).

Borovlje: SL 106, OeVP 960 (955, 1085), SPOe 2521 (2390, 2571), FPOe 284 (349, 258), KPOe 226 (227, 220).

Kotmara ves: SL 75, OeVP 297 (321, 304), SPOe 667 (588, 627), FPOe 71 (64, 71), KPOe 43 (53, 70).

Šmarjeta v Rožu: SL 58, OeVP 210 (207, 279), SPOe 282 (256, 298), FPOe 24 (35, 24), KPOe 15 (20, 15).

Št. Tomaž pri Celovcu: SL 13, OeVP 322 (317, 320), SPOe 431 (415, 416), FPOe 42 (58, 63), KPOe 6 (3, 8).

Vetrinj: SL 15, OeVP 549 (516, 538), SPOe 1129 (1012, 1177), FPOe 292 (219, 189), KPOe 29 (37, 48).

Gospa Sveta: SL 4, OeVP 650 (584, 576), SPOe 687 (601, 681), FPOe 125 (93, 114), KPOe 24 (8, 19).

Okraj Beljak

Bistrica na Zilji: SL 17, OeVP 148 (171, 177), SPOe 183 (165, 169), FPOe 20 (17, 23), KPOe 0 (0, 1).

Rožek: SL 39, OeVP 172 (196, 212), SPOe 309 (340, 389), FPOe 83 (93, 85), KPOe 9 (8, 11).

Straja ves: SL 24, OeVP 162 (204, 190), SPOe 274 (273, 300), FPOe 25 (25, 23), KPOe 9 (3, 10).

Kostanje: SL 24, OeVP 144 (122, 138), SPOe 256 (228, 231), FPOe 155 (168, 146), KPOe 15 (11, 9).

Ledince: SL 108, OeVP 217 (231, 290), SPOe 301 (329, 377), FPOe 66 (109, 60), KPOe 9 (7, 10).

Bekštanj: SL 159, OeVP 912 (998, 1024),

SPOe 1830 (1727, 1815), FPOe 136 (149, 135), KPOe 81 (83, 112).

Vernberk: SL 25, OeVP 363 (349, 405), SPOe 955 (906, 972), FPOe 213 (253, 202), KPOe 47 (3, 1).

Loga ves: SL 57, OeVP 279 (223, 296), SPOe 567 (590, 603), FPOe 217 (145, 208), KPOe 46 (58, 74).

Marija na Zilji: SL 33, OeVP 398 (334, 393), SPOe 640 (588, 644), FPOe 103 (134, 84), KPOe 40 (46, 48).

Vrba: SL 15, OeVP 623 (615, 680), SPOe 894 (766, 820), FPOe 285 (311, 243), KPOe 28 (25, 29).

Čajna: SL 4, OeVP 278 (279, 308), SPOe 665 (623, 653), FPOe 230 (227, 214), KPOe 45 (63, 60).

Podklošter: SL 64, OeVP 758 (733, 837), SPOe 2244 (2003, 2223), FPOe 283 (301, 275), KPOe 271 (281, 256).

St. Jakob v Rožu: SL 293, OeVP 490 (585, 688), SPOe 1276 (1227, 1331), FPOe 120 (143, 115), KPOe 136 (203, 175).

Šmohor: SL 5, OeVP 525 (490, 578), SPOe 793 (739, 772), FPOe 382 (388, 331), KPOe 11 (6, 6).

Brdo: SL 27, OeVP 265 (279, 285), SPOe 863 (404, 399), FPOe 45 (46, 44), KPOe 3 (3, 5).

St. Štefan pri Zilji: SL 5, OeVP 280 (289, 310), SPOe 502 (503, 515), FPOe 52 (59, 45), KPOe 5 (3, 7).

Blače: SL 5, OeVP 154 (191, 188), SPOe 57 (74, 79), FPOe 43 (33, 36), KPOe 3 (6, 3).

Mejnik v politični zgodovini Slovencev

(Nadaljevanje s 1. strani)

es der Kärntner OeVP auch diesmal nicht gelungen sei, die sozialistische Mehrheit in Kärnten zu brechen... Dazu sind bis heute die Folgen der wenig versöhnlichen Politik der Kärntner OeVP unmittelbar nach 1945 zu verspüren..."

Za OeVP so izidi volitev predvsem v velikovškem okraju porazni. V Pliberku je nazadovala stranka za 97 glasov, na Bistrici pri Pliberku za 103 glasove, v Globasnici za 117, v Zitari vesi pa 75, na Suhi za 45 glasov in v Zelezni Kapli ter Škocijanu za 34 glasov. V velikovškem okraju je OeVP nazadovala v primerjavi z državnozborskiimi volitvami za 1145 glasov, v primerjavi z volitvami državnega predsednika leta 1963 za 1020 glasov. Pri enih kot drugih volitvah smo katoliško usmerjeni koroški Slovenci podprli Avstrijsko ljudsko stranko. Podobna pa je slika v beljaškem okraju, v katerem je OeVP v primerjavi z volitvami v državni zbor nazadovala za 799 glasov, v primerjavi z volitvami državnega predsednika pa za 1107 glasov, v celovškem okraju za 379 oziroma 925 glasov. Ako pomislimo, da je dobila slovenska lista v velikovškem okraju skoro 2000 glasov, potem je iz tega razvidno, da bo to imelo resne posledice v vodstvu OeVP velikovškega okraja, ki se od takrat, ko je bil s te strani najmočnejši naval na dvojezično šolstvo, ni spremenilo. Le tako bi utegnili Avstrijska ljudska stranka priti še v tem okraju do sape. Mnenja smo, da je pri teh volitvah nemškemu šovinizmu odbrenkalo. Odslej se bodo morale vse stranke na Koroškem ozirati na Slovence v večji meri kot doslej. Ako bi bilo za KPOe oddanih samo 260 glasov pri teh volitvah manj, bi ne bila več v koroškem deželnem zboru zastopana. Toliko glasov vsaj je dobila gotovo s slovenske strani. FPOe je v vseh dvojezičnih okrajih nazadovala, v velikovškem celo od 1925 na 1656 glasov. Napadi na Slovence torej tudi v nemško-nacionalnem taboru ne učinkujejo več. Ali se bo FPOe hotel iz tega kaj naučiti? Tudi socialisti vedo, da bodo le tako dolgo številčno napredovali oziroma ostali v deželi tako močni kot doslej, dokler bodo nadaljevali s politiko strpnosti.

Za OeVP more biti ob stvarni analizi ključek le ta, da bo morala stranka odločno in odkrito korigirati svoje stališče do Slovencev. Kajti vse stranke imajo le toliko bodočnosti, kolikor je v njih odkritosrčnosti in širokogrudnosti. Eno kot drugo smo doslej pri OeVP pogrešali. Kako more biti ljudska stranka, ako je pokazala pri pogajanjih s Slovenci tako ožino ter je precejšen del Slovencev odrinila od sebe. Kje je širokogrudnost, ako stranka odklanja na 13. oziroma 14. mestu svojega člana na kandidadni listi samo zato, ker je zavezen Slovenec, poudarjamo: Slovenec, ki je zvest svoji materini besedi ter se brezpogojno priznava k slovenskemu pokolenju. Slovenci želimo biti upoštevani v deželi kot Slovenci, ne pa kot zlomljeni značaji! Naj bo to enkrat za vselej izpovedano!

Razgovor z dr. Kreiskym

V četrtek, dne 11. marca 1965, je bil v prostorih koroške deželne vlade razgovor avstrijskega zunanjega ministra dr. Kreiskega s predstavniki slovenske manjšine. Razgovora so se udeležili s koroške strani: deželni glavar Ferdinand Wedenig, namestnik deželnega glavarja ing. Thomas Truppe, dež. svetnik Rader in visoki uradniki zunanjega ministrstva. Kor. Slovenci sta zastopala predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko ter predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter. Na razgovoru je bilo po zastopnikih manjšine ponovno izpovedano, kar doslej avstrijska vlada v zvezi s členom 7 državne pogodbe še ni rešila. Tozadevne zahteve in predloge koroških Slovencev objavljamo na 8. strani.

AVSTRIJA IN JUGOSLAVIJA NA TRZAŠKI LESNI RAZSTAVI

Avstrijski Svet za zvezno lesno gospodarstvo je napovedal, da bo Avstrija tudi letos sodelovala na tržaškem vzorčnem velesejmu, in sicer na mednarodni lesni razstavi, kjer bo pripravila samostojno razstavo pod geslom „Lepilne snovi in lesni derivati“. Letos bo Avstrija že štirinajstič prisotna na tej razstavi.

Na drugi strani bo tudi Jugoslavija spet razstavljala svoje lesne proizvode v paviljonu za pohištvo in na lesni razstavi.

Zvestoba slovenstvu velja!

Naj se posebej poudarimo nad vse pričakovanje dober izid volitev v Zelezni Kapli, kjer je dobila naša lista 180 glasov, kljub temu, da tam pri občinskih volitvah ni bilo lastne liste. Na Bistrici pri Pliberku je bilo za Koroško volilno skupnost oddanih 254 glasov, v Globasnici 226, v Škocijanu 199, v Zitari vesi 131, Borovljah 106, v Bilčovsu in Kotmari vesi 75 glasov, v Selah 163, v Bekštajnu 159, v Ledincih 108 glasov, v St. Jakobu pa 293 glasov. Izid volitev v Bilčovsu je pokazal, da imajo Slovenci v tej občini resne izgleda priti do mesta župana le, ako bo vlozena pri občinskih volitvah poleg dosedanjih običajnih list večinskih strank tudi slovenska lista!

Posebno ponosni smo na izid ob jezikovni meji ter na Brdu pri Šmohorju, kjer je bilo oddanih za slovensko listo 27 glasov, na Kostanjah severno od Vrbe 24 glasov, v Važenbergu nad Velikovcem 26 glasov, v Vovbrah 20 glasov, na Djekšah 24, v Grebinju 30 glasov, na Rudi 39 glasov itd. Ako kake občine nismo omenili, ki bi to res zaslužila, potem samo zaradi tega, ker prinašamo itak na drugem mestu vse izide volitev. Vsekakor naj naši volilci vedo, da so vsi s svojim glasom pripomogli svoje k uspešnemu izidu volitev, pri katerih je dobila naša slovenska lista 4272 glasov. Od teh nam nihče niti enega glasu ne more osporavati. Tu smo in z nami vsa mladina!

Ne bi pa hoteli zaključiti članka, ne da bi se dotaknili tudi levice in njene Zveze slovenskih organizacij. Ponosni smo na to pred zgodovino in našimi volilci, da nismo nikogar na slovenski strani v volilni dobi napadali, ne na sestankih in tudi ne v našem listu. Kako se je levica zaletavala v svojem glasilu proti slovenski listi, je razvidno iz Vestnika, kako je delala protipropagando na podeželju, pa je znano vsakomur. Dr. Franci Zwitter sam ve, kaj je doživel na zborovanju v Pliberku. Naj bo vsaj toliko ob tej priložnosti zabeleženo. Kajti šele iz dejstva, da je bila slovenska lista naravnost bombardirana z vseh strani, moremo razvideti, kako dobro je pri volitvah odrezala. Od vsepovsod je bilo slišati, da so naši glasovi proč vrženi. Vendar je izid volitev pokazal baš nasprotno, to dokazujejo tudi nemški komentarji. Predvsem pa je krepila slovenska lista slovensko narodno zavest ter utrdila v vseh, ki so se zavzeli za njen uspeh zavest, da se bomo tudi v bodoče mogli ohraniti in uveljaviti le kot Slovenci. Kaj pomeni 4272 glasov, oddanih za Koroško volilno skupnost, ve po volitvah vsak tako na slovenski kot na nemški strani. Ti glasovi niso zgolj politično zanimivi, temveč pomenijo v moralnem oziru gledano za manjšino tak kapital, da tega zaenkrat v vseh posledicah niti docela presoditi ne moremo. Zadržanje Slovencev se bo obrestovalo tako, da bodo še bodoči rodovi ponosni na odločitev koroških Slovencev 14. marca 1965.

Vse Joka izdelke in opreme tudi za tujske sobe

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-281

Štiri vrste ljudi

Ze tedaj, ko je človeštvo hodilo še v povojih, je neka brihtna glava odkrila, da ima svet 4 konce (v nasprotju s klobaso, ki ima dva, in z nekaterimi pridigarji, ki sploh nimajo konce), da je zemeljska krogla iz štirih elementov, da ima leto štiri letne čase, država pa štiri stanove itd.

Tudi človek, krona stvarstva, stopi v znamenju številke „4“. Učenjaki so namreč vse človeštvo razdelili v štiri razrede. Predstavljajmo si, da smo vsi ljudje, kar nas je, zbrani v velikanski dolini Jozafat. Učenjaki zatrobijo na svoje filozofske trobente in namah se milijonske množice razdelijo v štiri tabore: v prvo ograjo seže nejo sangvinike, v drugi se gnetejo kole-riki, v tretji se s povešenimi glavami spre- hajojo melanholiki, v četrti pa čepijo fleg- matiki.

Seveda vsi učenjaki tudi niso edini, ali imamo res samo štiri temperamente, in se močno prepirajo. Toda prepir je eno glavnih opravil učenjaškega raziskovanja. Med nji- mi neki zgodovinar trdi, da je dognal, da ima vsaka ženska najmanj dva tempera- menta, to je vročega in mrzlega. Drugi pa bi hoteli vse temperamente združiti tako- rekoč pod eno kapo, češ, da so vsi ljudje v temelju enaki kostruni. Mi pa ostanemo lepo na sredi pri zlati skledi, pri številki štiri.

Sangviniki

Sangvinik ali vročnik je otrok trenutka, poln vroče in žive krvi. Pozna samo en čas: sedanjost. Na preteklost je hitro po- zabil in na bodočnost bo lahko mislil, ko bo prišla. Vsi njegovi prijatelji pravijo, da ima „zlato srce“; vsemu prihrdi, kar mu predlagaš. V vsem je nestalen, razen v lju- bezni, zakaj zaljubljen je vedno, samo pred- met njegove ljubezni se neprestano menju- je. Kar obljubi, trdno drži, razen če ne po- zabi. Podjetij, ki jih je započel, je brez šte- villa; reči pa, ki jih je izvršil, lahko kmalu prešteješ.

Tak vročnik nikoli ne prešteje svojega denarja in nikoli ne ve, koliko je ura. Vedno je v navdušenju in v denarnih zadre- gah. Vsak povdigi mu je čudovit in vsa de- kleta so „nebeško krasna“. Grozno se za- nima za vse, posebno za skrivnosti in jih prav hitro zaupno pošepeta na uho vsem prijateljem.

Koleriki

Spoznaš ga takoj po sledečih znakih: globoko ležeče oči, štrleče lične kosti, nam- ršeni lasje in čopaste obrvi. Kolerik je tr- mast stroj, ki drobi kamenje na cesti: vedno gre naprej in jo reže naravnost po naj- krajši poti; včasih tudi z glavo v zid. Ugo- vora ne trpi in se ne pusti vladati od ni- kogar razen od svoje žene. Svojo besedo drži kakor španski plemič in je ošaben, kakor da bi bil občinski tajnik.

(Dalje prihodnjič)

ZA MLADINO IN PROSVETO

Sprejmi življenje v veselju

Teško bolan fant, ki bi še rad živel, pa je obupal nad seboj, je rekel zdravniku: „Nekaj je, cesar ne razumem...“ Nadalje- vati ni mogel. Res, človek ne razume, za- kaj mora umreti. Zdravnik ga je dobro ra- zumel in mu odgovoril: „Veste, ni važno življenje razumeti, ampak važno je življe- nje sprejeti takšno, kakršno je.“ Bolnik ga je gledal z umirajočimi očmi in zašepetal: „Da, razumem, res je... sprejemam vse.“

V tem je velika skrivnost in modrost. Človek mora sprejeti pač ravno svoje živ- ljenje, kakršno je dobil. Nič nam ne poma- ga tarnanje in pritoževanje ali zavidanje, češ da drugim laže in boljše gre, da so bolj nadarjeni, bolj zdravi, bogatejši itd...

Nekateri vse življenje bolehalo na več- nem „če“. Če bi bil jaz tak in tak in tak... Kaj vse bi lahko dosegel in kako bi bil sre- čen, zadovoljen..., tako pa mi je življenje nenaklonjeno, nimam sreče, moje življenje nima pomena.

Vzroke svojim življenjskim neuspehom pripisujejo kruti usodi, svojim bližnjim in nesrečnim okolnostim. Nikdar pa ne gredo vase, da bi sebe vprašali, če morda le niso sami največ krivi. Samo lastne omahljivo- sti in mehkušnosti, ki jim ni dala, da bi pogumno sprejeli življenje in njegove na- loge nase, nočejo uvideti, ker bi bili potem pač prisiljeni drugače živeti.

Afro-azijski študentje in bela dekleta

Poleg mnogih problemov, pred katere so postavljeni študentje iz Afrike in Azije, ki študirajo na evropskih visokih šolah, so tudi zadeve glede njih odnosov do evropskih deklet in vobče zadeve njih zakonske zveze. Iz pisma katoliškega študenta Francois Minali Bella iz Kameruma je raz- vidno, kako važno in težko je to vprašanje za vsakega študenta iz teh dežel.

Silno ogorčeni so bili nad pisanjem ne- kega Francoza, ki je predlagal, da bi za te študente pripeljali nekaj afro-azijskih de- klet v evropska mesta, s čimer bi naj bil problem odnosov med njimi in belimi de- kleti rešen. Ogorčeno zatrjuje, da črke niso nikak „Mädchen für alles“.

Ves problem je v sledečem: Kako naj afro- azijski študent izbira svojo življenjsko dru- žico, da bosta oba srečna v času študija in posebno v svoji domovini?

Če poroči evropejko in jo po končanem študiju popelje v domovino, se bo zlasti ona v čisto novem okolju počutila tujo, nesrečno. Življenje takih dokazuje, da jih malo uživa srečo. Zaradi te Evropejke je tudi on in vsa družina nekaj drugega, kot so ostali.

Če dokonča tak študent svoje študije in se hoče poročiti v domovini z dekletom iz svoje rase, nastopijo zopet težave. Zaradi dolgega študija je postal razmeroma star, kajti tod se ženijo zelo mladi. Ze velika starostna razlika, še bolj pa razlika v izo- braženosti in v gledanju na življenjska vprašanja predstavljajo skoro nepremagljivo težavo.

Otroški katiček

Kaj pravijo prsti?

Palec: Jejmo, jejmo!
Kazalec: Pijmo, pijmo!
Sredinec: Dobro! Ali kje dobimo?
Prstanec: V omaro bom pogledal.
Mezinec: Jaz pa mami bom povedal.
Vsi razen mezince: Bratci, ali to trpimo?
Ne! Tožljivca natepimo!

SKRIVALNICA

Kam se je skrival moj bratec — ta pored- než?

Iz filmskega sveta

„BEATLES“ V AVSTRIJI

Ze v soboto so z letalom prispeli v Sol- nograd znani angleški kuštavi „Beatles“, za katerimi mladina kar nori. Več tisoč mladine jih je tam pričakalo in jim navdu- šeno vzklikalo. Napovedana je bila tudi tiskovna konferenca, kjer so na svoj origi- nalen način zadovoljili radovedne časnika- rje. Ves teden se zadržujejo v Visokih Tu- rah (v Obertauern), kjer snemajo nov film, kateremu še ne vedo naslova. Dostop do njih je nemogoč in zlasti fotografirati jih ne pustijo.

KATOLIČANI PROTESTIRAJO

Na 11. zborovanju za predvajanje krat- kih filmov v Oberhausnu so nemški kato-

ličani ostro protestirali proti češkemu fil- mu „Nadangel Gabriel in gospa Gans“, ki je bil na programu tega filmskega dneva. Film na zelo robat način blati spovedno skrivnost in prikazuje spovednika kot nad- angela Gabriela. Nemška katoliška filmska komisija označuje film kot umazano one- čaščenje zakramenta sv. pokore, s katerim hočejo komunistični brezbožci umazati še zadnje svetinje vernikov. Naslanja se pa zgodba filma na eno izmed slovitihih umaza- nij iz Bocacciovih prigrodb „Decamerone“. Svoj protest utemeljujejo, da je namen teh filmskih srečanj najti „pot do sosedov“, k čemur ta film pač ne more ničesar dopri- nesti.

KRIMINALNI ROMAN

SAX ROHMER

SKRIVNOST

Prevedel:
AVGUST PETRIŠIČ

26. NADALJEVANJE

de. Fu-Mančuja

Spet je nenavadni parfum privedel v naji- no skrivališče; in ne da bi gledal na desno ali levo, sem videl Karamaneh — zakaj bi- la je ona, o čemer nisem dvomil — ki je spet korakala na nasprotno stran sobe in izginila.

„Moški, s katerim je govorila!“ je siknil Smith. „Morava ga videti! Morava ga do- biti!“

Odgrnil je zaveso in stopil v vežo. Bila prazna. Šla sva po hodniku in prišla sko- raj do vrat v veliko sobo, ko so se ta od- prla in je z urnimi koraki prišel ven neki moški, odprl vrata, ki so držala na cesto, in šel pruned je mogel Smith priti do njega, je bil zunaj in je za seboj močno zaloput- nil vrata.

Prisegel bi, da nisva bila niti štiri sekun- de za njim, toda ko sva stopila na cesto, je bila prazna. Najin plen je zginit, ko da bi se bil vdrl v tla. Velik avtomobil je prav- kar zavil okoli vogala proti Leicester Squaru.

„To je dekle,“ je zarenčal Smith, „toda kje za božjo voljo je človek, ki mu je pri- nesla poročilo? Rad bi dal sto funtov, da bi zvedel, kaj se pripravlja. Če človek po- misli, kako priliko, sva imela in je nisva iz- rabila!“

Jezen in v zadregi je stal na vogalu ce- ste in gledal v smer zelo prometne ulice,

v katero je odpeljal avto. Po svoji navadi se je vlekel za uhelj in slišal sem, da je škrtnil z zobmi. Tudi jaz sem bil ves za- mišljen. Ze tako sva imela tiste dni tako malo sledov v borbi z nasprotnikom-velika- nom. Sama misel, že sama misel je bila gro- zna, da bi lahko majhna zamuda nočoj po- menila preobrat ravnotežja, ki ga je vzpo- stavila modra previdnost med belim in ru- menim plemenom.

Smithu in meni, ki so nama bile neko- liko znane tajne sile, ki so bile na delu, da prevržejo indijsko državo, da bi spravi- le vso Evropo in Ameriko pod vzhodno oblast, se je zdelo, da se je velika rumena roka stegnila nad London. Dr. Fu-Manču je bil nevarnost za ves naobraženi svet. Ven- dar pa mnogi milijoni niso slutili, da živi on, ki bi hotel voditi njihovo usodo.

„V kakšen tajinstven naklep sva pogle- dala?“ je rekel Smith. „Kakšno državno skrivnost hočejo ukrasti? Kateri zvesti slu- žabnik britske države naj zgine? Na koga je zdaj Fu-Manču pritisnil svoj smrtni pe- čat?“

„Morda ob tej priliki Karamaneh ni de- lala kot doktorjeva odposlanka?“

„Prepričan sem, da je bila, Petrie. Na ko- ga se je nanašalo njeno poročilo, koga naj ovije rumeni oblak? Naročila tistemu mo- škemu so bila nujna. Saj si opazil njegov

nagli odhod. Vrag z njim!“ S stisnjeno pest- jo desnice je udaril v dlan levece. „Ves čas nisem imel prilike, da bi vsaj površno videl njegov obraz. Človek bi zbesnel, če pomi- sli, koliko ur sem prečkal na tistem mestu, da bi doživel kako srečanje — potem pa polkvariš vse, ko prilika nastopi!“

Skoraj nič nisva pazila, katero pot sva ubirala; tako sva bila zdaj ob Piccadilly Circusu in sva zašla v sredo nočnega pro- meta. Pri tem sem še pravočasno potegnil Smitha na stran, da sem ga rešil prednjih koles velikega avtomobila. Nato je bil ves promet ustavljen in znašla sva se prav ne- varno stisnjena v sredi raznih vozil.

S težavo sva se izmotala iz stiske, vo- zači taksijev pa so se nama rezali, zakaj povsem naravno so naju imeli za dva na- vadna orientalska obiskovalca. Prav v ča- su, ko je neprestopna ovira, namreč roka londonskega redarja, omahnila in so vozila nadaljevala svojo pot, sem zaduhal lahen, komaj zaznaven vonj.

Taksiji in avtomobili so bili že spet v toku in tako nama ni ostalo nič drugega, ko da sva se hitro vrnila na pločnik. Nisem utegnil ozreti se, toda nekaj mi je pravilo, da je nekdo, ki je uporabljal tisti nenava- dni parfum, nagnjen skozi okno avtomobi- la.

„Andaman — drugi!“ je bilo čuti lahen šepet.

Prispela sva na pločnik, ko je že spet veliki promet grmel svojo pot.

Smith ni bil zaduhal tistega vonja, ki je privedel od osebe iz avtomobila in ni ujel za- šepetanih besed. Toda jaz nisem imel povoda ne verjeti svojim čutilom, in tako sem za gotovo vedel, da je bila Karamaneh le

kak meter pred nama, da naju je spoznala in zašepetala tiste besede, ki nama naj bi bile v pomoč.

Ko sva bila spet pri mojem stanovanju, sva se skoraj vso uro ukvarjala z vpraša- njem, kaj bi lahko pomenilo „Andaman — drugi“.

„Zlodeja!“ je zavpil Smith, „pomeni lah- ko marsikaj — tako na primer izid kaake dirke.“ Bruhnil je v svoj redki smeh in si za- čel tlačiti tobak v pipo.

„Ne vem za mlkogar — za nobeno važno osebo — v Londonu, na katero bi ta čas Fu-Manču nameraval izvršiti napad,“ je de- jal. „Izvizeti moram seveda naju.“

Pričela sva po redu prebirati vsa imena, ki sva jih imela na seznamu, in pregledo- vala najine zapiske. Ko sem se slednjič od- pravil domov, se je noč že umikala nove- mu dnevu. Toda vendarle nisem mogel zaspati in besede „Andaman — drugi“ so se mi kot porogljiva pošast sukale po možga- nih. Potem je zazvonil zvonec telefona. Go- voril je Smith.

Ze minuto pozneje je bil v moji sobi; ob- ličje mu je bilo togotno.

„Vedel sem tako dobro, ko da bi na last- ne oči videl, da se je zadnja noč pripravlja- la neka zagonetna zadeva,“ je dejal. „In res je bilo tako; za streljaj od naju! Nekdo je prišel k Franku Norrisu Westu. Nadzornik Weymouth je pravkar bil pri telefonu.“

„Norris West!“ sem zakričal, „ameriški letalec — in izumitelj!“

„Da, izumitelj zračnega torpeda. Ponu- dil je svoj izum angleškemu vojnemu mini- strstvu, pa so predolgo časa odlašali.“ Vstal sem iz postelje.

„Kaj meniš?“

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

DOŽIVLJAJI PODEŽELSKEGA DUHOVNIKA:

6. nadaljevanje

Proč od domovine - v Dachau

Ze marca 1944 smo slišali vsak teden enkrat ob 3. uri zjutraj odpirati kako celico in glasno so klicali imena z dostavkom: „Herrraus ..., alles mitnehmen.“ Kaznilniško vodstvo je sestavljalo transporte za Dachau.

In tako je prišel tudi za mene dan, ko sem moral zapustiti celovške ječe. Bilo je 3. majnika 1944, ko so me z drugimi jetniki spravili najprej v „zelenega Henrika“, in hajdi z njim na kolodvor v zamrežene vagone.

Peljali smo se preko Gradca in tu za kratak čas postali. Toda sem nenadoma zagledal skozi okno nekdanjega mojega sošolca-vojaka. Glasno sem ga pozdravil, da me je lahko opazil. Pomilovalno me je pogledal, kot da bi hotel reči: „Ubog! moj sošolec, kaj so s teboj naredili.“ Prav isti sošolec se ni nikoli več vrnil, kajti ostal je nekje na bojnem polju. Iz Gradca smo se peljali preko Dunaja v Salzburg in odtod v Dachau, kamor smo prispeli 7. majnika.

V Dachau so nas natrpali v avtomobile in odpeljali v zloglasno „dachausku taborišče“. Na vratih taborišča je bil napis „Arbeit macht frei“. Ta nauk sem si dobro zapisal v srce. Nato smo vkorakali v prtljažni prostor, kjer smo se morali najprej sleči do nagega. Ko smo oddali vsak svojo obleko, je dobil v zameno obleko že umrlih ali umorjenih taboriščnikov.

Jaz sem dobil žensko jopico in mnogo predolge hlače, na noge pa coklice, kakor jih dandanes nosijo poletni ženske. Potem so nas nagnali v barako dohodnico. Tukaj so nas v približno dveh mesecih uvedli v tako imenovani „dachauski red“. Naša baraka je bila prenapolnjena pripornikov. Takoj sem se podal na delo in v taborišču iskal domačine iz moje fare. Na uho mi je prišlo ime Suherja iz moje fare, a ga na žalost nisem odkril. Pač pa je bil v naši sobi Černic iz sosednje fare, in sva se marsikaj pomenila. Saj pa je to zares blagodejno vplivalo na naju oba, to si lahko predstavljate. Sicer pa esesovci niso dopuščali, da bi taboriščniki hodili iz ene sobe v drugo. Zgoraj imenovana naša domačina sta nesrečno končala v Dachau. Le njih imena, ki jih od časa do časa prebiram na naših farnih pokopališčih, me spominjata nanju.

V isti baraki je bival tudi neki ruski znanstvenik in s tem sem se večkrat na skrivnem pogovarjal. Bil je močno dovzeten za nauk katoliške Cerkve.

„Menim, da so njegove zmožnosti zbudile pozornost dr. Fu-Mančuja!“

Te besede so bliskovito učinkovale. Ne vem, kako dolgo časa sem se oblačil, koliko časa je preteklo, da je prispel taksi, katerega je Smith po telefonu poklical, niti ne, koliko dragocenih minut nama je vzela pot; z živčno naglico je vse to šlo mimo naju kakor brzobavni drogi mimo okna ekspresnega vlaka; v takem napetem stanju sva prišla na prizorišče tega najnovejšega zločina.

Mr. Norris West, čigar suho, mirno obličje je bilo zadnje čase pogosto natisnjeno v dnevnem časopisu, je ležal na tleh male sprejemne sobice; ležal je na hrbtu, v roki pa je imel telefonsko slušalko.

Skozi zunanja vrata je morala policija vdreti. Morali so odstraniti kos plošče, da so prišli do zapaha. Neki zdravnik se je sklanjal nad mirno postavo v marogasti pižami, detektivski nadzornik Weymouth pa je stal zraven in gledal, ko sva s Smithom vstopila.

„Z zelo močnim sredstvom so ga ommili,“ je dejal zdravnik in poduhal Westove ustnice, „toda ne morem reči, katero sredstvo so uporabili. Ni niti kloroform niti kaj podobnega. Mirne duše ga lahko pustimo, mislim, da se zbudi.“

Po kratkem ogledu sem se strinjal z njim. „Zelo čudno je,“ je povzel Weymouth. „Pred kakko uro je po telefonu pozval Scotland Yard in povedal, da so v njegovo sobo vlomili Kitajci; potem je uradnik ob telefonu jasno slišal, da je padel. Ko smo prispeli semkaj, so bila vrata zapahnjena, kakor ste videli, okna so pa tako v tretjem nadstropju. Nič ni dotaknjena.“

Čeravno je bil glavni vhod v taborišče zastražen, so našli angeli v človeški podobi iz duhovniške barake šte. 26 — pot k nam. Donašali so nam svoj kruh. In kako prav je prišel, kajti lakota nas je močno morila.

Po enem mesecu bivanja v taborišču sem prišel v duhovniško barako 26, in sicer v drugo sobo; v prvi pa je bila kapelica. V sosednji baraki šte. 28 so bili samo poljski duhovniki, okoli 1000 po številu. Pri nas pa je bilo nekako 800 duhovnikov iz 25 narodov.

V naši baraki smo imeli tudi pevski zbor. Poljakov je bilo 100 v zboru, medtem ko smo Slovenci, sedem po številu, imeli svoj pevski krožek-septet.

Vsi duhovniki, ki so bili mlajši od petdeset let, so morali delati v raznih delavskih kolhozih. Največji je bil kolhoz, ki je imel nad 1000 delavcev in je bil nekako duhovniška domena. Tu so delali že od leta 1938. Oskrbovati so morali velik nasad, kjer so rastle rastline, nabrane skoraj iz celega sveta.

V taborišču je bilo v tistem času okoli 30.000 pripornikov in to število je bilo skoraj zmerom enako. Zborni prostor je bil prenatrpan, kadar so nas gnali na delo. Mene so vrgli po kratkem času v esesovski vrtnarstvo izven taborišča. Zakaj rečem iz-

ven taborišča? Bilo je namreč še eno vrtnarstvo v taborišču samem. Od sto delavcev je bilo najmanj 70 ruskih komisarjev in 30 duhovnikov. Z lopatko smo morali obdelovati 30 hektarov deloma domačim kmetom odvzetega polja in priključenega močvirja. Delali smo v vrsti 1.20 metra oddaljeni drug od drugega. Morali pa smo natančno držati vrsto, sicer je prišel kapo in te je naučil, kaj se pravi stati v vrsti. Na gredah in gredicah smo gojili zelenjavo, a na žalost ne za nas, temveč za esesovce.

Hrana je bila zmerom slabša. Za našo kuhinjo so bili le še odpadki. Da vam odkrito povem, skoraj nič. Za gnojenje smo imeli na razpolago trideset različnih gnojil — naravnih, ne umetnih.

Pri letalskih napadih bombnikov smo morali ostati kar zunaj. Edino zaklonišče nam je bilo grmovje, kakor da bi nam moglo to kaj pomagati. Skozi naš vrt je bil izkopen raven kanal in tega so uporabljali piloti bombnikov za poskusne cilje. Bilo je nekoč, to se še dobro spominjam, ko so odvrgli v ta kanal šest 500 kilogramov težkih bomb. Držal sem močno vejo nad glavo, na katero je priletel precej velik kamen. Ko se je prah polegel, smo videli v naših gredicah lijakke 3 metre globoke in 5 do 6 metrov v prerezu. Letalske črte so se vile kot valovi nad nami. Protiletalska obramba jih je obdelovala, toda le redkokdaj zadela. Osebo se spominjam samo za tri slučaje v enem letu, kar sem bil v taborišču, da so piloti odskočili in njih letala pa zgorela. Sovražnikova špionaža je izvrstno delo-

Cigareta

Odšla sta v kino in ona se je zelo veselila prijetnega večera. Ko pa se je na filmskem platnu prikazala reklama za cigarete, se je zdrznil in jo preplašeno zgrabil za roko:

„Se spomniš, kam sem postavil doma cigareto?“

„Katero?“ ga je vprašala prisrčno.

„Tisto, ki je doma nisem utegnil pokaditi.“

„Ne vem,“ je odgovorila.

„Le kje sem jo pustil?“ je vrtal po mislih.

„Nehaj“ se je tedaj razjezila.

„Pomislil,“ je on nadaljeval, „če sem jo pustil na mizi, pa je padla na foteljo?“

Na platnu so se vrstili prizori iz filma. Bil je vojni film. Gorele so vasi.

On pa se je nemirno presedel na stolu. Kar izbruhnilo je iz njega:

„Za vruga! Kaj pa, če sem cigareto pustil na robu stola in je padla v koš za papir...?“

„Pa načrti zračnega torpeda?“ je besno vprašal Smith.

„Menim, da so v oklopni blagajni v njegovi spalnici,“ je odgovoril detektiv, „in ta je zaklenjena. Zdi se mi, da je vzel preveč kakega zdravila in dobil potem privide. Toda ako je bilo kaj na tem, kar je mamljal (s težavo ga je bilo razumeti), se mi je zdelo dobro poslati po vas.“

„Čisto prav,“ je urno odgovoril Smith. Oči so mu sijale ko jeklo. „Položite ga na posteljo, gospod nadzornik!“

Storili so tako in moj prijatelj se je podal v spalnico.

Postelja je bila v neredu, kar je kazalo, da je bil West v njej spal; nekakih dokazov za nenavadni vlom, kakor ga je bil omenil omamljeni, ni bilo videti. Soba je bila majhna — take vrste, ki jih navadno dajejo opremljene v najem — in zelo čedna. Oklepna omara s sestavljeno ključavnico je stala v kotu. Okno je bilo zgoraj za čevlji spuščeno.

Smith je poskušal odpreti omaro, a se ni dala. Za trenutek je poškrta z zobmi, po čemer sem spoznal njegovo zadrego. Stopil je do okna in ga čisto odprl. Oba sva pogledala ven.

„Vidite,“ se je oglasil Weymouth, „od dvorišča do oken je mnogo previsoko, da bi pretkani kitajski prijateljčki pritrtili lestev s kako svojo bambusovo napravo. Prav tako sta še dve nadstropji do strehe, da bi jim bilo predaleč do dol, če bi lestev zgoraj pritrtili.“

Smith je zamišljeno priklimal, istočasno pa poskušal moč železne police, ki je šla z ene do druge strani okenskega zidca. Zdajci se je z ostrim vzklikom sklonil. Ko sem

„Če ne boš takoj prenehal...!“ je siknila ona vanj.

Prenehal je. Vsaj za neka čas.

„Kaj pa, če je bil zraven cigarete časopis...?“

Brezobzirno ga je dregnila v rebra. Tišina. Na platnu pa spet požar.

„In če se zažge prtiček...?“

Kolikor je mogla, se je odmaknila od njega na stolu.

„Ne vzdržim več!“ je iztisnila skozi zobe.

„Pomislil, če sem položil cigareto na nočno omaro in je padla na posteljo...?“

Naglo je vstala, rekoč: „Pojdiva!“

Pritekla sta do doma. Pred hišo množica ljudi. Gasilski avto. Upehana sta prisopihala v tretje nadstropje. Vrata v njuno stanovanje so bila odprta. Na silo. V stanovanju gasilci. Stanovanje — kot jezero. Pohišstvo je plavalo po vodi...

Preden sta odšla v kino, je ona pozabila zapreti v kopalnici pipo.

I. Tilsh

mu pogledal preko rame, sem videl, kaj je pritegnilo njegovo pozornost. Na prašnih sivih kamnih zidca so se jasno videli odtisi — znamenja — ali kakor že hočete. Smith se je zravnal in me vprašujoče pogledal.

„Kaj je, Petrie?“ je vprašal. „Neke vrste ptič je bil tu, in sicer nedavno.“

Nadzornik Weymouth si je tudi ogledal značke.

Še nikoli nisem videl sledov ptičjih nog, ki bi bile tem enake, Mr. Smith,“ je zamrmral.

Smith se je vlekel za uho. „Ne,“ je odgovoril zamišljeno, „tudi jaz ne.“

Obrnil se je in pogledal moža na postelji. „Ali mislite, da je vse skupaj bil le privid?“ je vprašal še detektiv.

„Kaj pa potem z znaki na okenskem zidcu?“ ga je zavnil Smith.

Jel je nemirno hoditi po sobi, se včasih ustavil pred zaklenjeno oklepno omaro in pogosto pogledal Norrisa Westa. Nenadoma je šel ven in na hitro pregledal še druge sobe, nakar se je spet vrnil v spalnico.

„Petrie,“ je rekel, „mi tratimo dragocen čas. Westa moramo zbuditi.“

Nadzornik Weymouth je zazijal. Smith se je potrpežljivo obrnil k meni. Zdravnik, ki ga je policija pozvala, je bil že odšel. „Ali ni kakega sredstva, ki bi ga obudilo, Petrie?“ je rekel.

„O tem ni dvoma,“ sem mu odvrnil, „samo če bi vedeli, s kakšnim sredstvom ga je ommil.“ Prijatelj je spet nadaljeval svojo nemirno hojo, nenadoma pa je pograbil malo stekleničko s tabletami, ki je bila skrita za nekimi knjigami na polici blizu postelje. Zmagoslavno je vzklilnil.

vala. Komaj so vzkladiščili na Münchenskem letališču petrolej in bencin, že so naslednji dan angleška letala vse pognala v zrak. Na mestu, kjer so padale bombe so vzrasle črne gobe. Od vsake goriva je preostal samo avto za bencin in petrolej, ki je bil postavljen ob taborišču. Za nas bombniki niso bili tako nevarni kot prav kosci protiletalskih šrapnel, ki so padali na nas. In esesovci so streljali preko naših glav.

Spremljani od esesovske straže spredaj, ob straneh in zadaj ter psov volčjakov smo se na vigred leta 1945 ponovno podali po apelu na naše vrtove.

Jadransko morje

Simon Jenko

Buči, morje adrijansko!
Bilo nekdanj si slovansko,
ko po tebi hrastov brod
vozil je slovanski rod.

Ko ob tebi mesta bela
naših dedov so cvetela,
ko so jadra njih vojske,
še nosila njih ime.

Tiho, morje! Kam si d'jalo,
al' brodovje pokopalo,
jih razbilo ob peči,
da jih videti več ni.

Morje ni jih pokopalo,
ob peči jih ni razd'jalo,
da jih videti ni več
tega kriv je tuji meč.

Dober nasvèt

Telefon je zazvonil.

„Tukaj dr. Müller!“

„Oh, ljubi doktor — pridite čimprej, kar se da hitro — naš Franček je pogoltnil moje držalo nalivnega peresa... prosim pridite brzi!“

„O jej, o jej, spoštovana gospa Siebold — trenutno imam ordinacijo do dvanajste ure. Potem pa moram nujno obiskati tri bolnike, pri katerih gre za težke slučaje. Torej v dveh ali treh urah bom šele gotov in potem pridem takoj k vam.“

„Za božjo voljo — v dveh do treh urah! — Kaj pa naj storim med tem časom?“

„Povem vam dober nasvèt, gospa Siebold: do tedaj pa uporabite svinčnik za kopyiranje!“

„Glej, Petrie, kaj imamo tu!“ je dejal ter mi izročil stekleničko. „Brez napisa je.“

Zdrobil sem eno tableto na dlani in se z jezikom dotaknil prahu.

„Neka sestavina kloral-hidrata,“ sem odgovoril.

„Uspavalno sredstvo?“ je naglo domneval Smith.

„Lahko poskusimo,“ sem dejal in hitro napisal na listič iz moje beležnice. Naročil sem Weymouthu, naj pošlje moža, ki ga je spremljal, k najbližjemu lekarnarju, da nam pošlje nasprotni strup. S posebnim izrazom ogorelega lica je potem Smith opazoval nezavestnega izumitelja.

„Andaman — drugi,“ je mrmral. „Rad bi vedel, ali bomo našli ključ k tej uganki.“ Nadzornik Weymouth, ki je po mojem mišljenju pripisal skrivnostni telefonski poziv kakki dušni zmedenosti Norrisa Westa, si je nestrpno grizel brke, ko se je njegov pomočnik povrnil. Dal sem sredstvo nezavestnemu in četudi, kakor smo kasneje zvedeli, ni bil kloral kriv Westove omame, je nasprotno sredstvo izborna učinkovala.

Norris West je sedel in potem z vdrtimi očmi zrl okoli sebe.

„Kitajci! Kitajci!“ je mrmral. Skočil je na noge, divje strmel v Smitha in mene, se zazibal in skoraj padel.

„Vse je dobro,“ sem mu rekel, podpirajoč ga. „Jaz sem zdravnik. Vam ni bilo dobro.“

„Ali je policija prišla?“ je izbruhnul. „Oklepna omara — poskusite jo!“

„Vse je v redu,“ je tešil nadzornik Weymouth. „Omara je zaklenjena — in če kdo drug ne ve za sestavo ključavnice, se ni treba ničesar bati.“ (Dalje prihodnjič)

Die Kärntner Slowenen an Minister Dr. Kreisky

Auszüge, entnommen dem Schreiben des Rates der Kärntner Slowenen und des Zentralverbandes slowenischer Organisationen v. 16. 3. 1965 an den Bundesminister für Auswärtige Angelegenheiten

Der Rat der Kärntner Slowenen und der Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten beziehen sich auf die letzte Besprechung des Herrn Bundesministers für Auswärtige Angelegenheiten am 11. 3. 1965 in Klagenfurt und erachten es für zweckmäßig, in Anbetracht des bevorstehenden 10. Jahrestages des Abschlusses des Österreichischen Staatsvertrages die Bundesregierung wiederum auf die noch offenen Fragen der slowenischen Minderheit in Kärnten aufmerksam zu machen.

Wir haben im Memorandum der Kärntner Slowenen vom 11. 10. 1955 und in zahlreichen späteren Eingaben und Vorschlägen die Wünsche und Vorschläge der Kärntner Slowenen zur Lösung der Minderheitenfrage in Kärnten der Bundesregierung eingehend dargelegt.

Wir verweisen in diesem Zusammenhang auch auf unsere am 8. 3. 1960 der Bundesregierung unterbreiteten konkreten Vorschläge, deren Verwirklichung zum Teil kaum im Angriff genommen wurde. Auf Grund der Besprechungen sind uns die

Das Bundesgymnasium für Slowenen in Klagenfurt ist seit seinem Bestehen (1957) im Gebäude der Bundesrealschule und des Bundesrealgymnasiums in der Lerchenfeldstraße in Klagenfurt untergebracht. Abgesehen von den Schwierigkeiten, die normalerweise sich dadurch ergeben, daß zwei Schulen im gleichen Gebäude untergebracht sind, bedeutet der Nachmittagsunterricht auch eine schwere Belastung sowohl der Lehrer als auch der Schüler. Auch der Lehr- und der Lernerfolg sind dadurch nicht unwesentlich beeinträchtigt. Die Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt und die Elternvereinigung dieser Schule sowie auch die beiden unterzeichneten Organisationen haben wiederholt gebeten, durch Zurverfügungstellung anderer entsprechender Räume diesen Zuständen Abhilfe zu schaffen und den Vormittagsunterricht zu ermöglichen.

Wir berufen uns auf die Zusagen des Herrn Bundesministers für Auswärtige Angelegenheiten und auch der Herren Bundesminister Dr. Drimmel und Dr. Piffel-Perce-

Ein Großteil der slowenischen Minderheit gehört dem bäuerlichen Stand an und ist in der Landwirtschaft tätig. Da heute auch die fachliche Ausbildung der bäuerlichen Jugend ein allgemeines Erfordernis ist, fordern wir die Errichtung einer öffentlichen landwirtschaftlichen Fachschule für Burtschen mit slowenischer Unterrichtssprache.

Den beiden slowenischen Haushaltungsschulen in St. Jakob im Rosental und in St. Ruprecht bei Völkermarkt, die bereits das Öffentlichkeitsrecht besitzen und von den slowenischen Schulschwestern betrieben werden, ist eine regelmäßige jährliche Subvention, wie dies bei anderen kirchlichen Privatschulen der Fall ist, zu gewähren.

Allgemeine Kulturpflege und Kulturförderung

Die Volksbildung ist heute zum Großteil, wenn nicht gänzlich überall Aufgabe des Staates und der öffentlichen Institutionen geworden. Deswegen wiederholen wir unser Verlangen nach Errichtung eines eigenen Volksbildungsreferates für Slowenen beim Amte der Kärntner Landesregierung und dessen Verankerung in dem seit geraumer Zeit in Vorbereitung stehenden Volksbildungsgesetzes.

Wir schlagen insbesondere vor, im Bundesvoranschlag jährlich einen entsprechenden Betrag zur finanziellen Unterstützung von Vorhaben und Einrichtungen der slowenischen Minderheit in Kärnten vorzusehen, der den beiden zentralen Organisationen der Kärntner Slowenen zum Zwecke der Förderung der Kultur- und Wirtschaftseinrichtungen gegen öffentliche Rechnungslegung über die zweckgebundene Verwendung zur Verfügung gestellt werden soll.

Die Tätigkeit unserer kulturellen Organisationen wird ausschließlich durch freiwillige Spenden und Sammlungen finanziert. Es ist daher unverständlich, daß sie für diese Spenden noch steuerlich belastet werden. Wir fordern daher für unsere kulturellen Organisationen analog den für kirchliche Organisationen geltenden Bestimmungen Steuerfreiheit oder zumindest eine steuerliche Begünstigung.

Sprachliche Gleichberechtigung und Gleichstellung

Die Fragen der Zulassung der slowenischen Sprache als Amtssprache zusätzlich zum Deutschen und der doppelsprachigen topographischen Bezeichnungen sind bis heute ungeklärt geblieben, weshalb wir unsere diesbezügliche Vorschläge wiederholen.

Um auf diesem Gebiete wenigstens teilweise weiterzukommen, schlagen wir als Sofortmaßnahme und als Zwischenlösung ähnlich wie schon im Jahre 1945 die Einrichtung von zweisprachigen Referaten bei allen in Frage kommenden Ämtern vor, an die sich die slowenischen Parteien bei Vorschlägen in ihrer Muttersprache wenden könnten. Selbstverständlich müßten die zweisprachigen Beamten und Richter ähnlich wie dies bei den zweisprachigen Lehrern geregelt ist, für diese ihre Mehrleistung eine entsprechende Gehaltszulage erhalten.

Maßnahme zur Sicherung des nationalen Friedens

Die Vorgänge anlässlich der von der „Koroška dijaška zveza“ — Kärntner Studentenverband geplanten 550-Jahrfeier der letzten Herzogseinsetzung in Kärnten auf dem Zollfelde beweisen, wie stark noch der Einfluß gewisser nationaler Verbände in Kärnten ist.

Es sind daher zum Nutzen des Friedens im Lande unbedingt gesetzliche Maßnahmen zur Unterbindung der nationalen Hetze zu schaffen. Wir erwarten, daß dies im Zusammenhang mit der Novellierung des Strafgesetzes bzw. in der angekündigten allgemeinen Strafrechtsreform berücksichtigt wird, da die bisherigen strafrechtlichen Bestimmungen gegen eklatante Auswüchse des Rassen- und Nationalhasses keinen genügenden Schutz bieten.

● Ob močnem potresu v severnem Čilu so se udre plasti v rovih bakrovega rudnika. Nekega delavca je ubilo, medtem ko je bilo šest ranjenih. Na stotine delavcev pa je ušlo gotovi smrti, ker so rudarske izmene v večini rudniških obratov že zapustile jamo pred potresom.

Mali oglas

Penzion (z zajtrkom) Arabella, Pörschach - Poreče, Hauptstraße 96, iše za sezono čedno sobarico.

Oder mladje vabi na jubilejno 50. predstavo in hkrati na zaključno uprizoritev Mollerove komedije v 3. dejanjih

„Scapinove zvijače“

ki bo v nedeljo, dne 28. marca, ob pol treh popoldne, v srednji dvorani celovškega konservatorija (Dom glasbe).

Vstopnice dobite v predprodaji Krščanske kulturne zveze v Celovcu.

Vsi od blizu in daleč iskreno vabljeni!

Schwierigkeiten und Hindernisse, die einer wirksameren Erledigung im Wege stehen, bekannt.

Aus diesem Grunde haben wir bereits anlässlich der Besprechung am 6. 12. 1963 angeregt und diesen Vorschlag bei der letzten Besprechung wiederholt, ein ständiges Expertenkomitee aus Vertretern der Bundes- und Landesstellen und Vertretern der beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen zu schaffen, das die Aufgabe hätte, sämtliche offene Fragen zu erörtern, einvernehmliche Lösungsmöglichkeiten zu suchen und diese Vorschläge an die zuständigen Stellen zur verfassungsmäßigen Behandlung weiterzuleiten.

Wenn wir auf Grund der bisherigen Handhabung bei der Lösung der Minderheitenfragen wiederum konkrete Vorschläge unterbreiten, handelt es sich hierbei nicht um neue Vorschläge, sondern nur um eine determinierte Wiederholung der bisher noch nicht verwirklichten Lösungsvorschläge vom 8. 3. 1960.

Regelung der Schulfrage

Beim Landesschulrat für Kärnten wurde gem. § 31 des Minderheitenschulgesetzes für Kärnten eine Abteilung für die Angelegenheiten des Minderheitenschulwesens eingerichtet. Für die Inspektion der in § 31 lit. a erwähnten Schulen und für den in § 31 lit. b genannten Slowenisch-Unterricht wurde ein Bezirksschulinspektor, für die Bundesmittelschule mit slowenischer Unterrichtssprache ein Fachinspektor bestellt. Da bezüglich der Inspektion und der personellen Angelegenheiten (Dienstpostenplan) der Bundesmittelschule mit slowenischer Unterrichtssprache Divergenzen aufgetreten sind, ersuchen wir den Herrn Bundesminister für Auswärtige Angelegenheiten, beim Bundesministerium für Unterricht vorstellig zu werden, damit diese Kompetenzfragen im Sinne der Bestimmungen der Minderheitenschulgesetze für Kärnten eindeutig geklärt werden. Wir verweisen in diesem Zusammenhang ausdrücklich auf das Erkenntnis des Verfassungsgerichtshofes vom 14. 6. 1960, B 387/59-21, beziehungsweise B 412/59.

vič, daß im Schulbauprogramm des Bundesministeriums für Unterricht das Bundesgymnasium für Slowenen in Klagenfurt an bevorzugter Stelle steht, weshalb wir den möglichst baldigen Baubeginn erbitten, falls nicht für die Übergangszeit doch eine Möglichkeit gefunden wird, um den Vormittagsunterricht einzuführen.

Die Lehrbücherfrage am Bundesgymnasium für Slowenen ist durch Drucklegung der erforderlichen Lehrbücher möglichst rasch zu lösen.

Das Bundesministerium für Unterricht möge bereits jetzt die nötigen Vorkehrungen für die Ausbildung des Lehrernachwuchses an zweisprachigen Schulen treffen, der ab 1968 an der Pädagogischen Akademie herangebildet wird. Da am Musik-pädagogischen Gymnasium in Klagenfurt im Rahmen des Slowenischunterrichtes auf Grund des geltenden Lehrplanes der schulpraktische Teil nicht mehr vorgesehen ist, müßte dieser in ausreichendem Maße an der Pädagogischen Akademie Berücksichtigung finden. Selbstverständlich müßte dort der Gegenstand „Slowenische Sprache“ im Lehrplan aufscheinen.

Für den Nachwuchs von Kindergärtnerinnen im zweisprachigen Gebiet ist dahingehend Sorge zu tragen, daß an der Bildungsanstalt für Kindergärtnerinnen in Klagenfurt der Besuch des Slowenischunterrichtes den Kandidatinnen, die eine Anstellung im gemischtsprachigen Gebiet anstreben, ermöglicht wird.

Puch-, Sissy-, Pony- in Mobylette-mopede motorna vozila, ženska, moška in mladinska športna kolesa v veliki izbiri — po najnižjih cenah — naročite pri domači tvrdki

Johan Lomšek

TIHOJA, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

neue

IN KÄRNTEN

Scharner Bombe

die Limonade
aus der
Heilquelle*
zu Scharten

*gesund und natürlich erfrischend

Auslieferungslager für Mittelkärnten: Walter Florian, Villach, Tel. 0 42 42/52 91
Auslieferungslager für Unterkärnten: Theodor Krainz, Klagenfurt-Ehrenhausen, Tel. 0 42 22/11 2 61